

DOMOLJUB

Izhaja vsak šetrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 22.

V Ljubljani, dne 1. junija 1911.

Leto XXIV.

Volitve! Volitve!

Dne 13. junija bodo nove volitve za državni zbor. To je tako važna zadeva za ljudstvo, da jej posvetimo v prvi vrsti današnjo številko našega lista. Dne 13. junija ima ljudstvo besedo, da z glasovnico pokaže svojo voljo.

Na Kranjskem je voliti enajst poslancev; enega v Ljubljani, druge po deželi. O desetih slovenskih mandatih na Kranjskem bo odločeval v prvi vrsti slovenski kmet in soddločeval slovenski obrtnik in delavec.

Ljudstvo bo imelo zbirati med kandidati treh strank: Slovenske Ljudske Stranke, socialdemokratske in liberalne stranke.

Ze naprej je jasno, da ljudstvo ne more voliti drugače kot s Slovensko Ljudsko Stranko, ki je edina stranka slovenskega ljudstva, domača stranka, ki je vzrasla iz ljudstva samega brez tuje primesi.

Socialni demokratje in liberalci pa so po duhu in delovanju tuji elementi, ki se usiljujejo ljudstvu in je hočejo samo zlorabiti za svoje samopridne namene.

Sedaj ob volitvah švigajo liberalni in socialdemokratski agitatorji po deželi, z edinim namenom, zbegati ljudstvo in snesti kolikor mogoče glasov poštenim ljudskim kandidatom S. L. S.

Orožje teh agitatorjev je usiljivost, laž, obrekovanje, zavijanje in sleparstvo.

Ker sami nimajo in ne morejo kazati na nobeno koristno delo svojih lastnih strank, jih mori zelena zavist zoper S. L. S. in z nesramnim čelom tajijo ali zavijajo vse marljivo, koristno in uspešno delo poslancev S. L. S.

Gre se jim pa samo za to, da oslepajo ljudstvo, vjamejo kake nesrečne lahkovernike in tako olajšajo pogibeljno rovanje liberalne in socialdemokratske stranke zoper pravice in blagor ljudstva.

A naše ljudstvo je probujeno in pozna te tiče, če tudi semtertje nastopajo kot izdajalci svojega stanu, ki sebe in kmetijski stan prodajajo liberalnim sleparjem.

Ljudstvo bo dne 13. junija dalo vsem tem sleparjem jasen in glasen odgovor.

Živela Slovenska Ljudska Stranka!

Volilno gibanje.

1. LJUBLJANSKA OKOLICA.

Kandidat S. L. S. je

dr. Ivan Šusteršič,

deželni poslanec v Ljubljani.

Vsa ljubljanska okolica je na nogah in navdušenje za kandidata S. L. S. voditelja stranke, še narašča od dne do dne. Volilci že težko pričakujejo dneva volitve, da dajo duška svoji ogorčenosti in svojemu zaničevanju zoper liberalne in socialdemokratske sleparje — a svoji iskreni ljubezni do voditelja slovenskega ljudstva.

Dr. Ivan Šusteršič je razvil na številnih shodih, med viharim odobravanjem ljudstva, program S. L. S. in ožigosal nasprotnike. Pokazal je v pravi luči socialdemokrate in liberalce kot navadne ljudske sleparje — na drugi strani pa obrazložil temeljito marljivo in koristno delo poslancev S.

L. S. Razkrinkal je nasprotnike tako, da so liberalci in socialdemokrati v ljubljanski okolici kar poparjeni in se že tresejo pred obračunom na dan volitve.

Kandidat socialnih demokratov je neki Anton Kristan, ki živi zelo dobro v Ljubljani od delavskih grošev. Nadvse značilno je za protiversko smer socialdemokratske stranke, da je postavila za svojega kandidata v katoliški ljubljanski okolici baš Antona Kristana; kajti ta mož je verski odpadnik, izstopil je iz katoliške cerkve in se proglasil uradno za brezverca. Tudi s svojo ženo ni cerkveno poročen, temveč samo »civilno«, t. j. pred državnim uradnikom. In svojih otrok iz tega brezverskega zakona niti krstiti ni dal.

To je kandidat socialdemokratske stranke v ljubljanski okolici! Kandidat ljubljanskih liberalcev v okolici je pa neki Tribuč z Viča.

Značilno je, da imajo socialdemokrati in liberalci med seboj dogovor da gredo skupaj zoper voditelja S. L. S. Računajo na ožjo volitev in mislijo, da pri tej z združenimi močmi vržejo kandidata S. L. S.

No, zavedni ljubljanski okoličani jim bodo dne 13. junija podrlji vse nade. Izvolili bodo voditelja Vseslovenske Ljudske Stranke dr. Ivana Šusteršiča z velikansko večino! Potem se bodo liberalci in socialdemokrati poskrili v svoje luknje.

Nadvse značilno pa je, da je liberalna stranka pripravljena iti v boj za verskega odpadnika, ki niti cerkveno poročen ni, niti svojih otrok krstiti ne da. To je značilno za liberalno stranko po celi deželi in tudi za vse »neočvisne kmetce«, ki visijo na liberalnih frakih.

2. OKRAJI RADOVLJICA, KRANJSKA GORA, TRŽIČ.

Kandidat S. L. S.:

Josip Pogačnik,

deželni poslanec v Podnartu.

Ogromna večina volilcev stoji trdno kot skala za svojim ljubljenskim dosedanjim poslancem g. Pogačnikom, čigar kandidatura se na vseh shodih navdušeno pozdravlja.

O njegovih protikandidatih se niti ne izplača govoriti.

3. OKRAJA KRANJ IN ŠKOFJA LOKA.

Kandidat S. L. S.:

Franc Demšar,

deželni poslanec na Češnjici.

Oba okraja stojita složno za kandidatom S. L. S., velezaslužnim dosedanjim poslancem, kmetskom Franc Demšarjem na Češnjici.

Liberalni in socialdemokratski kandidati bodeta dobila smešno število glasov.

Da bi vlovili liberalci par glasov več po slepariji, so postavili svojim kandidatom moža, ki se tudi piše Franc Demšar.

Računajo na to, da se bodo ljudje motili, ali pa opustili na glasovnici bliže označiti kandidata.

Zato treba dobro paziti, da se glasovnice popišejo natančno in popolno:

Franc Demšar,
deželni poslanec na Češnjici.

Potem je vsaka zmeta in vsaka sleparija popolnoma izključena.

Liberalci se bodo s svojo zvijačo le osmešili.

4. OKRAJA KAMNIK IN BRDO.

Kandidat S. L. S.:

dr. Janez Krek,

deželni poslanec v Ljubljani.

Ves volilni okraj stoji složno za našim dičnim dr. Krenom.

Nasprotna kandidata, ljubljanski liberalci dr. Tavčar in neki socialdemokrat, dobila strahotno pičlo število glasov.

Zmaga dr. Janeza Kreka bo nadvse sijajna!

5. OKRAJI VRHNIKA, LOGATEC, CIRKNICA, IDRIJA.

Kandidat S. L. S.:

Josip Gostinčar,

posestnik v Ljubljani.

Zavedni pristaši S. L. S. gredo z navdušenjem v boj za našega kandidata. Splošno se priznava, da je gosp. Gostinčar v štirih letih, odkar je bil poslanec, vršil izvrstno svojo nalogo. Njegova izredna marljivost, delavnost in spretnost mu je pridobila splošno zaupanje.

Dne 13. junija bo izvoljen z ogromno večino.

Socialni demokratje kandidujejo v tem okraju verskega odpadnika Antona

Kristana, ki kandiduje tudi v ljubljanski okolici. On želi na dan volitve večkrat propasti. Njegova želja se bo izpolnila.

Liberalci vsiljujejo logaškega Sacherla. Dne 13. junija bodo temeljito tepeni.

Tudi v tem okraju sanjajo liberalci in socialni demokratje o ožji volitvi in hočejo v tem slučaju skupaj potegniti. »Gliha vkup štriha.« A »potegnili« jih bodo dne 13. junija volilci. Ves liberalno-socialdemokratski miš-maš se bo zvrnil v nič, kamor spada.

6. POSTOJNA, SENOŽEČE, ILIRSKA BISTRICA, VIPAVA, LOŽ.

Kandidat S. L. S.:

dr. Ignacij Žitnik,

deželni poslanec v Ljubljani.

Ta izvanredno priljubljeni poslanec, kogar ne prekaša nihče v požrtvovalnem delu za svoje volilce, bo seveda izvoljen z ogromno večino.

Njegova protikandidata ljubljanski liberalci dr. Novak in neki socialni demokrat bodeta še hujše propadla kot njuna tovariša leta 1907.

Zavedna Notranjska stoji v taboru S. L. S.

Gosp. dr. Žitniku se je hvala Bogu zdravje že tako zboljšalo, da je to nedeljo že priredil shod v Vipavi med frenetičnimi ovacijami svojih zvesto udanih volilcev.

Dne 13. junija bo doživel naš dr. Žitnik pravo zmagovalje!

7. LITIJA, VIŠNJA GORA, RADEČE.

Kandidat S. L. S.:

Franc Povše,

deželni poslanec v Ljubljani.

Odkritosrčno veselje vlada v celem okraju, da je gospod komerčni svetnik Povše, domačin iz okraja zopet prevzel kandidaturo.

Navdušenje zanj je splošno. Zmagal bo 13. junija z velikansko večino.

Njegova protikandidata sta ljubljanski liberalci profesor Reischer, ki bo uprav smešno propadel in pa neki socialni demokrat, ki bo pobral rdeče glasove v Zagorju in še v nekaterih občinah — nakar bo 13. junija slovesno zmrznil, četudi bo poletje!

8. KREKO, KOSTANJEVICA, MOKRONOG, TREBNJE.

Kandidat S. L. S.:

Ivan Hladnik,

deželni poslanec na Trebelnem.

Kot deželni poslanec okraja se gospod župnik Hladnik odlikuje po neumornem, smotrenem delu za svoje volilce in zlasti za ves kmečki stan. Njegovo kandidaturo je ves okraj navdušeno pozdravil. Sijajna zmaga je zagotovljena.

Njegov protikandidat je ljubljanski liberalci Adolf Ribnikar v Ljubljani, šefredaktor »Jutra« in uradnik ljubljanskega magistrata. Znan je njegovo strastno nastopanje zoper kmečke koristi v Ljubljani, zlasti zoper novi cestni zakon ter zoper interese domače živinoreje — povodom zadnjih ljubljanskih občinskih volitev, pa tudi sploh pri njegovem poslovanju kot tržni nadzornik v Ljubljani. Kmetje ljubljanske okolice ga natančno poznajo. Zato je šel kandidirati daleč proč od Ljubljane — misleč, »tam doli me ne poznajo«.

Ta »kunšt« pa ne bo nič pomagala. Na dan volitve bo še bolj zmrznil kot argentinsko meso.

9. VELIKE LAŠČE, RIBNICA, ŽUŽEMBERK ter občine BANJALOKA, FARA IN OSILNICA.

Kandidat S. L. S.:

Franc Jaklič,

deželni poslanec v Dobropoljah.

Ves volilni okraj stoji skalnato trdno za Slovensko Ljudsko Stranko. Nadučitelj Jaklič uživa v celem okraju največje zaupanje in odkritosrčno ljubezen. Ni čuda: Saj je celo svoje življenje posvetil delu za blagor ljudstva. Dne 13. junija bo sijajno izvoljen.

Protikandidata sta ljubljanski liberalci in penzionist, sodni nadsvetnik Višnikar in pa »neodvisni kmet« Pucelj. Dne 13. junija se bodeta oba žalostno podrla. Višnikar naj bi se raje pisal Ničnikar, za Pucelja pa bi bilo bolj primerno ime Cucelj, ker je ta kandidatura — otročja. Oba skupaj sta ene in iste stranke — kandidirata pa oba, ker mislijo liberalci, da bodo na ta način ujeli več glasov. »Neodvisni kmet« je privesek liberalnih frakcij, ki so tudi vsi prihiti v Velikih Laščah na njegov shod in mu »navdušeno« ploskali. To je bilo več vredno kot kak cirkus. Po 13. juniju bo pa popoln mir — ko bodeta Višnikar in Pucelj šla oba v nič.

10. METLIKA, NOVO MESTO, ČRNO-MELJ.

Kandidat S. L. S.:

Evgen Jarc,

deželni poslanec v Ljubljani.

Volilni okraj stoji složno za kandidatom S. L. S., ki bo dne 13. junija izvoljen z veličastno večino.

O njegovem liberalnem protikandidatu, Petru Majerle, se sploh ne izplača govoriti.

Podali smo zanesljivo sliko o položaju v vseh kmečkih volilnih okrajih na Kranjskem.

Iz te slike sledi, da se vsakdo naravnost osmeši, ki voli liberalca, socialnega demokrata ali liberalni privrsek: »neodvisnega kmeta«.

Vsi zavedni volilci bodo oddali dne 13. junija svoje glasove kandidatom S. L. S. Ljudstvo bo ta dan premagalo vse svoje sovražnike, osramotilo vse hinavce, lažnike in sleparje. Pošteni, resni, izkušeni in zasluženi možje, ki kandidirajo pod zastavo S. L. S., bodo povsodi izvoljeni. V edinosti je moč!

Kako se bo volilo?

ČITAJTE PAZLJIVO! NE PREZRITE NIČESARI!

Nekaj dni pred volilnim dnem sprejme vsak volilec dve od okrajnega glavarstva izdani listini, in sicer:

a) volilno izkaznico (volilno »legitimacijo«) in
b) glasovnico.

Obe listini se dostavita vsakemu volilcu v stanovanje. — Posebej je opomniti:

a) Volilna izkaznica (legitimacija) izdana je od okrajnega glavarstva in vsebuje zaporedno številko dotičnega volilskega imenika, kraj, dan in uro pričetka volitve in pa ob kateri uri se bode glasovanje sklenilo. Nadalje ime in bivališče volilca!

Pazite na to, da vsak dobi izkaznico!

Stvar zaupnikov je, paziti na to, da prejme vsak naših volilcev v resnici izkaznico. Kajti izkaznico je treba pri volitvi pokazati, in če je kdo ne pokaže, ga komisija izključi od glasovanja.

Treba torej gledati, da izkaznico vsak naših volilcev dobi in jo potem dobro shrani in nikomur ne da iz rok, naj jo kdo zahteva pod katerokoli pretvezo.

Izkaznica se navadno po posredovanju občinskega urada dostavi v stanovanje volilca. Če bi pa kdo najpozneje 24 ur pred dnevom volitve ne dobil še izkaznice, naj gre sam pojo. Kam? Na ono mesto, ki je določeno v posebnem razglasu. Ko se dostavljajo izkaznice, se namreč obenem izda od gosposke poseben razglas, kje da je izkaznico dobiti, ako bi se vsaj 24 ur pred volitvijo ne dostavila. Toda volilec mora osebno iti pojo.

Kaj storiti, če volilec izkaznico izgubi, če se mu uniči itd.? V tem slučaju se mora zgledati pri politični gosposki (okrajnem glavarstvu) in zahtevati duplikat izkaznice. To pa je seve le mogoče, če je se dosti časa pred volitvijo. Na dan volitve bode le v redkih slučajih čas, pravočasno se priti do glavarstva in nazaj. Poleg tega bode na dan volitev skoraj vsi uradniki kot volilni komisarji iz urada odsotni. Volilna komisija ali volilni komisar pa nima pravice, izdajati izkaznice.

Iz tega se vidi, kako važno je, paziti na to, da ima vsak naših volilcev v pravem času izkaznico v rokah in da jo dobro shrani, ker je v njej vtelesena volilna pravica. Brez izkaznice pride ob volilno pravico, četudi je v imeniku vpisan!

Gp. zaupniki naj tedaj z vso natančnostjo pazijo na to, da je vsak volilec naše stranke pred dnevom volitve v posesti pravilne volilne izkaznice (legitimacije). — Organizacija tozadevne kontrole ni težavna.

b) Glasovnica. Ta mora biti opremljena s pečatom tiste politične gosposke, ki je izdala izkaznico: pristojnega okrajnega glavarstva.

Drugačna kakor taka, od pristojne politične gosposke izdana glasovnica je popolnoma neveljavna.

Če bi kdo glasovnice pomotoma ne dobil, ali če bi se mu glasovnica zgubila ali pokončala, naj se oglasi za glasovnico pri okrajnem glavarstvu, na dan volitve pa pri volilnem komisarju, kjer dobi novo glasovnico.

Gp. zaupniki, morda torej vpeljati strogo kontrolo, in sicer najboljše po poverjenikih v

posameznih krajih (na deželi po vaseh in selih, v mestih in trgih po ulicah) o tem, da vsak naš volilec sprejme pravilno izkaznico in glasovnico s pečatom okrajnega glavarstva, in skrbeti za to, da noben naših volilcev teh listin ne da iz rok. Umestno in potrebno je, da se zadnja natančna kontrola izvrši še 24 ur pred volitvijo.

Popisovanje glasovnic!

Zadnje dni pred volitvijo treba paziti na to in provzročiti, da se glasovnice naših volilcev pravilno izpolnijo z imenom našega kandidata.

Pri tem je paziti, da se vpiše v vsako glasovnico popolnoma natančno in razločno celo ime, stan in bivališče kandidata tako, kakor je objavljeno v zadevnem volilnem oklicu našega osrednjega volilnega odbora.

Ako se v tem oziru pripeti kaka pomanjkljivost ali pomota, nastopi nevarnost, da glasovnica postane neveljavna zaradi nerazločne ali nepravilne označbe kandidata. Na ta način lahko po nepotrebnem zgubimo dragocene glasove. Na primer: Ime »Ivan Krek« se lahko ponavlja na Kranjskem, torej se glasovnica, ki se glasi samo na ime »Ivan Krek« ali tudi »dr. Ivan Krek« lahko proglasi kot neveljavna. Nemogoče je pa to, ako se glasovnica glasi: »dr. Ivan Krek, deželni poslanec v Ljubljani«. Potem je kandidat tako jasno označen, da tudi pri zili volji ne more nikdo najti poviča, proglasiti dotično glasovnico kot neveljavno.

Ko se popisujejo glasovnice, so vsi naši volilci točno in odločno opozoriti na to, da se na dan volitve že takoj ob pričetku volitve zgledajo na volišču in prinesejo seboj volilno izkaznico in izpolnjeno glasovnico — ter da naj ne glasovnice in ne izkaznice iz nikakršnega vzroka in pod nobenim pogojem ne dajo iz rok prej, nego na dan volitve volilni komisiji, kjer bodejo izkaznico pokazali in zopet spravili, glasovnico pa oddali; tako bode onemogočena vsaka sleparija od strani nasprotnih agitatorjev.

Kontrolirajte glasovnice še v zadnjem hipu.

Previdnost zahteva, da se glasovnice naših volilcev v zadnjem trenutku pred volitvijo še enkrat revidirajo in tako zadobi popolna sigurnost, da ni noben volilec postal žrtev kake zmote ali sleparije.

Ponavljamo končno še enkrat: Vsak volilec prinese seboj na volišče volilno izkaznico in pravilno izpolnjeno glasovnico. Ne enega ne drugega ne sme doma pustiti. Sicer se sam pripravi ob svojo volilno pravico.

Imenujte zaupnike za volitvi!

Novi volilni red določa, da smejo pri volitvi, v volilni sobi, poleg komisije prisostvovati kot priče tudi še zaupniki tistih strank, ki so pri volitvi udeležene.

Te zaupnike mora še pred volitvijo stranka naznaniti okraj. glavarstvu, ki potem izmed predlaganih izbere primerno število. Zakon določa, da sme takih zaupnikov biti pri vsaki komisiji 2 do 5, v večjih mestih pa do 10.

Največje važnosti je, da se naša stranka te pravice povsodi, na vseh voliščih, t. j. v vsaki občini, posluži, osobito pa tam, kjer komisiji ni zaupati. Kajti novi zakon ne določa, da je volitev javna, marveč celo dopušča, da smejo volilci le posamično v volilno sobo in da jo morajo, ko so oddali glas, takoj zopet zapustiti. Največjega pomena je torej, da prisostvujejo ves čas v volil. sobi zaupniki stranke, ki so v stanu vse volilno delo in postopanje komisije od začetka do konca od blizu opazovati in se prepričati na lastne oči o pravilnosti volitve. V prisotnosti takih prič se tudi ne bode lahko volilna komisija upala postopati protizakonito, kajti v slučaju dognane protipostavnosti proti članom komisije srmosten zapor! Pred pričami pa nikdo ne krade.

Imenujte torej politični gosposki pravočasno zaupnike stranke, ki naj prisostvujejo volitvi.

Tak zaupnik mora biti volilec v dotični občini. Nevolilci so izključeni.

Kdo naznani zaupnike politični gosposki? Zakon pravi da stranka, ki je postavila kandidata za volitev.

Najbolje bode postopati na sedeči in način: Za vsako občino naj se določita vsaj dva zaupnika v označeni namen.

To naj krajevni zaupniki naznanijo pravočasno tajnistvu S. L. S. v Ljubljano in to bode potem izvršilo naznanilo na okrajno glavarstvo.

Mogoče pa da se okrajni glavarji zadovoljijo z ustno priglasitvijo od strani krajevnih zaupnikov. V tem slučaju odpade sporočilo na osrednji volilni odbor. — Treba pa v tem pogledu v naprej neposreden stik z okrajnim glavarstvom, da ne bode potem neprijetnega iznenadenja!

Eno pa je treba takoj z vso odločnostjo poudarjati. Nikar ne pošiljajte kot zaupnike h komisijam tistih mož, ki so najbolj potrebni kot agitatorji. Agitacijsko delo je v volilni sobi popolnoma izključeno. Najvažnejše delo na dan volitve je zunaj med volilci: tje spadajo vse agitatorične moči! Znotraj, pri komisiji pa naj bodo taki možje, ki so manj sposobni za agitacijo, ki pa imajo zato več sposobnosti za nadziranje pravilnosti postopanja komisije in vseh dogodkov v volilni sobi. Vsak mora biti na tistem mestu, za koje je najbolj sposoben. To morajo pravočasno odločiti krajevni zaupniki!

NA DAN VOLITVE.

Čas in kraj volitve.

Kraj, dan in ura volitve je naznanjena vsakemu volilcu, kakor že zgoraj povedano, na volilni izkaznici. Druzega vabla volilec ne sprejme.

Vsak volilec se torej poda na dan volitve, ob uri, ki je navedena v izkaznici, na volišče, to je na tisti kraj, ki je v izkaznici označen kot kraj volitve.

Seboj vzame izkaznico in glasovnico.

Volitev se vrši tajno po listkih. Vsak volilec odda skupaj zgrnjeno glasovnico, na kateri bode natančno zapisana tista oseba, katero bo voliti kot državnega poslanca. Izkaznico pa volilec pri volitvi komisiji le pokaže, potem pa zopet shrani, ker jo utegne rabiti pri morebitni ožji volitvi.

Volilci vsake občine bode volili doma v lastni občini brez izjeme; natančni kraj volitve pa je, kakor že večkrat povedano, označen v izkaznici.

V večjih občinah sme politična gosposka določiti več volišč in volilce razdeliti na ta volišča po alfabetičnem redu ali pa krajevno. To pa se mora v občini pravočasno in po krajevnom običaju razglasiti. Zaupnike zadene dolžnost na to paziti in volilce pravočasno primerno podučiti.

Če so volilci ene občine krajevno razdeljeni na več volišč, se je to že pojavilo pri razpoložljivi volilskih imenikov, ker § 11. zakona določa, da mora v tem slučaju za vsak del občine, za koji je namenjeno posebno volišče, biti tudi poseben volilski imenik, sestavljen.

Drugače pa je, če se volilci občine po alfabetičnem redu razdelijo na več volišč. Tozadevno določbo politična gosposka lahko izda šele takrat, ko začne dostavljati volilne izkaznice. Tu je treba posebno natančno paziti, da na dan volitve ne bode zmešnjave.

Pravočasno na volišče!

Gledati je na to, da naši volilci zanesljivo ob pravem času prdejo na volišče, in sicer ponavljamo, takoj ob početku ure, ki je določena v izkaznici, raje še nekoliko popred, ker to silno olajšuje kontrolo in agitacijo. Bolj nevarne volilce se potem znabiti še vedno lahko pravočasno spravi na volišče, ako so naši večinoma že volili in torej agitatorične sile kolikorotoliko postanejo proste.

Volilna komisija.

Volitev vodi volilna komisija v navzočnosti volilnega komisarja in pa od politične gosposke potrjenih zaupnikov strank.

Volilni komisar je lahko vsaka poljubna oseba moškega spola, katero okrajno glavarstvo imenuje volilnim komisarjem.

Vsakdo je dolžan sprejeti častno službo volilnega komisarja za tisto občino, kjer ima volilno pravico.

Volilna komisija se sestavi iz volilcev vsake občine posebe in ima navadno sedem članov, v občinah z manj kot 1000 prebivalcev pa le pet članov.

Sestavi se pa volilna komisija tako-le:

Občinski zastop imenuje za komisijo, ki ima v občini poslovali, tri odnosno (v občinah pod 1000 prebivalcev) dva člana. Ravno toliko jih imenuje volilni komisar.

Na ta način določeni člani (šest ali štiri, po velikosti občine) volijo z absolutno večino še enega člana. Če pa ni mogoče na ta način doseči večine, in sicer tudi ne pri ponovljeni volitvi, potem imenuje še volilni komisar tega (sedmega odnosno petega) člana volilne komisije.

Vsi člani volilne komisije morajo biti volilci; nevolilci so izključeni. Občinski zastop kakor tudi volilni komisar morata člani komisije vzeti iz vrst volilcev in tako določeni komisijski člani zamorejo zopet le izbrati kot nadaljnjega člana volilca, in sicer tacega, ki ima volilno pravico baš tam, kjer ima komisija poslovali: skratka, člani volilne komisije zamorejo postati le osebe, ki so vpisane v imenik državnopozborskih volilcev dotične občine.

Člani volilne komisije volijo iz svoje srede z relativno večino glasov **predsednika**. Pri enakosti glasov odloči žreb, ki ga dvigne volilni komisar.

Volilna komisija sklepa z relativno večino, brez ozira na to, koliko jih glasuje.

Predsednik komisije glasuje le tedaj, ako so glasovi enako porazdeljeni in njegov glas v takem slučaju odločuje.

Samo na sebi se razume, da mora občinski zastop pred volitvijo pravočasno imenovati člani komisije. **Pazite, da občinski zastop imenuje samo popolnoma zanesljive može za volilno komisijo.**

V večjih občinah, kjer določi politična gospodstva več volišč, se mora tudi ustanoviti za vsako volišče posebna komisija. V takih občinah mora tedaj občinski zastop imenovati tolikokrat po tri člani, kolikor je volišč določenih.

Za vsako komisijo mora občina preskrbeti primeren prostor (soba, dvorano).

Volilni komisar pa ima vsaki volilni komisiji dati za zapisnikarja, ki vodi zapisnik in zabeleži v istem vse važne dogodke pri volitvi, osobito pa vse odločbe volilne komisije.

Zaupniki strank.

Od politične gospodke potrjeni zaupniki strank smejo kot priče prisostvovati volitvi, in sicer od prvega početka pa do razglasitve volilnega uspeha.

Katero pravico imajo ti uradno potrjeni zaupniki?

Prvič pravico, neposredno prisostvovati volitvi ob strani komisije in komisarja ter kot priče vse od blizu na lastne oči in ušesa opazovati.

Drugič pa tudi pravico, **ugovarjati proti volilni pravici posameznih volilcev**, in sicer v dveh slučajih:

a) če hoče na ime vpisanega volilca kak drug voliti ali če je oseba istega volilca sploh le dvomljiva, in b) če je vpisani volilec po ugotovitvi volilskega imenika **zgubil volilno pravico** (n. pr. radi kake obsodbe, ker je prišel v konkurz, pod kuratorja itd.). Ta ugovor je pa le veljaven, če se dvigne ob času, ko dotični volilec, proti kojega pravici se ugovarja, še ni oddal svojega glasu. O vsakem takem ugovoru odločuje komisija.

Pravico do tega ugovora ima sicer vsak volilec. Toda navaden volilec bode v občini težko prišel v položaj, poslužiti se te pravice, ker nima prilike in tudi ne brezpogojne pravice, biti vedno prisoten v volilni dvorani. **To brezpogojno pravico imajo samo uradno potrjeni zaupniki.** — Tedaj z nova povdarjamo veliko važnost, da se od strani naših gg. zaupnikov pravočasno za to skrbi, da bodo pri vseh komisijah prisostvovati uradno potrjeni zaupniki naše stranke, **osobito pa tam, kjer je komisija dvomljiva ali celo naravnost nasprotna.** Tam je udeležba uradno potrjenih zaupnikov naše stranke neobhodno potrebna.

Vsekako se priporoča, naznaniti politični gospodski zaupnike za vsa volišča brez izjeme. Na dan volitve se potem dotični zaupniki ravnajo po razmerah in — kakor kaže — poslušajo svoje pravice, prisostvovati kot priče ves čas volitve v volilni sobi, ali pa ne!

Tedaj imenujte zaupnike politični gospodski na vsak način za vsa volišča!

Volitev se začne!

Volilno delo se prične ob določenem času in na določenem kraju s tem, da se volilna komisija konstituira (izvoli svojega predsednika).

Če se konstituiranje komisije ne more izvršiti — n. pr. če se občinski zastop ni poslužil svoje pravice, imenovati člani komisije, če imenovani odklonijo itd. — potem izvršuje nalogo volilne komisije volilni komisar sam. Komisija prevzame volilski imenik in druge listine.

Potem se ima volilna komisija pripraviti, da je posoda, v katero naj se polagajo glasovnice (surna) prazna.

Potem se prične glasovanje.

Glasovanje.

Pri volitvi se smejo rabiti le od gospodke izdane glasovnice — t. j. tiste, ki so opremljene s pečatom okrajnega glavarstva.

Vsaka druga glasovnica je neveljavna.

Glasovanje se prične s tem, da člani volilne komisije oddajo svoje glasove.

Nato glasujejo drugi volilci.

Vsak volilec pokaže svojo volilno izkaznico in odda svojo glasovnico predsedniku volilne komisije.

Pazite, da vsak volilec izkaznico seboj prinesel! Kdor ne pokaže pri volitvi izkaznice — če tudi jo ima doma — ne bo volil!

Predsednik volilne komisije sprejme od vsakega volilca zgrnjeno glasovnico in jo, ne da bi jo odprl, posamično položi v urno. Paziti mora na to, da nihče ne odda več kot eno glasovnico.

Vsak volilec, ki je oddal svoj glas, mora volilno sobo takoj zapustiti.

Okrajno glavarstvo ali volilni komisar pa še lahko odredi, da se smejo volilci sploh le posamezno spuščati v volilno sobo.

Od vseh teh odredb so izvzeti le uradno potrjeni zaupniki strank, ki smejo, kakor že večkrat povedano, ves čas, od prvega početka in do razglasa volilnega uspeha, ostati v volilni sobi in neposredno opazovati glasovanje volilcev ter delo komisije in komisarja.

Kaj pa se zgodi, če volilec še nima izpolnjene glasovnice?

V tem slučaju volilec **glasovnico lahko popiše v volilni sobi sami** in zakon veleva, da mora občina v ta namen postaviti v volilni sobi vse potrebno orodje: mize, pisalne potrebščine itd.

Nobenega zadržka ni, da takemu volilcu zaupnik stranke v volilni sobi popiše glasovnico — ako volilec to želi.

Ko je oddal glasovnico, naj vsak volilec izkaznico zopet seboj vzame in dobro shrani, kajti utegne jo rabiti za ožjo volitev.

Tedaj pod nobenim pogojem izkaznice proč dati! Gg. zaupniki, pazite na to in podučite naše volilce pravočasno!

Ob določenih uri se glasovanje sklene. Kje je ta ura določena? V izkaznici!

Nekateri volilci pa smejo tudi še po sklepih uri glasovati: namreč tisti volilci, ki so še pred določenim sklepno uro prišli v volilno sobo ali pa v od komisije za volilec odkazano čakalnico ali pa neposredno pred volilno sobo.

Ko so vsi volilci, ki so pravočasno t. j. pred določenim sklepno uro prišli na volišče — v volilno sobo, v od komisije določeni čakalni prostor ali neposredno pred volilno sobo (t. j. pred vrata volilne sobe, ako jim je vstop v sobo samo po okoliščinah, vsled trenutne prenapoljenosti ali pa vsled odredb volilne komisije zabranjen) — oddali svoje glasove, **izreče predsednik komisije, da je glasovanje sklenjeno.**

Na to ostanejo v volilni sobi le še volilna komisija, komisar, zapisnikar in pa uradno potrjeni zaupniki strank — vsi drugi pa morajo zapustiti volilno sobo, **ki se zapre.**

Potem se prične štetje glasov (skrutiniranje).

Ugovori med volitvijo.

Ugovor proti volilni pravici posameznih volilcev je v občini mogoč, dokler še teče reklamacijsko postopanje, tedaj v tistem 14dnevem roku, ki je po razglasu župana določen za reklamacije. Po preteku tega roka je imenik pravomočen in ugovori so zamujeni.

Le v dveh slučajih se pa more še pri volitvi sami ugovarjati, in sicer:

a) Če se zanika osebo istoto volilca, to je ako se trdi, da tisti, ki hoče voliti, ni tisti, ki je v imeniku vpisan kot volilec. Skratka: ako se opazi, da kdo hoče za drugega pod njegovim imenom voliti ali če vsaj v tem pogledu nastane kak dvom.

b) Če je pri osebi, ki je v imeniku vpisana, nastopil po ugotovitvi volilskega imenika slučaj, ki jo izključuje od volilne pravice, to se pravi, da je volilec po preteku reklamacijske dobe zgubil volilno pravico, na primer radi kazenske obsodbe, radi konkurza, radi izgube avstrijskega državljanstva i. t. d.

Kdo sme tak ugovor dvigniti? Volilni komisar, vsak član volilne komisije in vsak volilec, osobito pa uradno potrjeni zaupniki strank, ki imajo za to največ prilike, ker so ves čas v volilni sobi navzoči.

Ugovor se lahko dvigne ustmeno ali pismeno. Če je na primer znano, da je kak volilec na zgorajšnji način po reklamacijskem roku zgubil volilno pravico, lahko vsak volilec sestavi pismen ugovor in ga vroči na dan volitve takoj, ko je volilna komisija konstituirana, predsedniku volilne komisije. Tak ugovor se na primer kratko glasi: »Ugovarjam proti volilni pravici Ivana K. trgovca v . . . h. št. . . ., ker se je dne o njegovem premoženju otvoril konkurz. Iz previdnosti, če mogoče, se priloži uradni list, kjer je bil konkurz razglašen. — Toda navadno se bode tak ugovor podal ustmeno, neposredno pred komisijo, ko zadevna oseba hoče voliti.

Vsak tak ugovor — bodisi v slučaju a) ali v slučaju b) — je pa le veljaven, ako se poda ob času, dokler dotična oseba, proti kojoj pravici se ugovarja, še ni volila, to je ko še ni oddala glasovnice v roke predsedniku komisije in le-ta glasovnice še ni položil v urno. — **Poznejši ugovori so sami po sebi neveljavni in se nanje komisija nima prav nič ozirati.**

Komisija mora o vsakem takem pravočasnem ugovoru takoj sklepati, preden se še volitev nadaljuje.

Proti odločbi komisije ni dopustna nikak pritožba.

Red pri volitvi.

A. Za vzdrževanje mira in reda pri volitvi in za to, da se varuje zakon, ima skrbeti volilni komisar.

Volilni komisar tudi ne sme dopustiti, da bi volilna komisija prekorajala svoj delokrog.

Poslednja določba je osobito radi tega važna, ker zavira, da bi pristranska komisija poljubno zavračala glasove. Kajti po zakonu (§ 21. vol. reda) sme volilna komisija le v treh slučajih sklepati o veljavnosti oddanih glasov, in sicer:

1. če nastane pri glasovanju dvom o osebi istosti volilca;
2. če nastane vprašanje o veljavnosti ali neveljavnosti posameznih oddanih glasov in
3. ako kdo pri volitvi ugovarja proti volilni pravici kake v volilski imenik vpisane osebe.

V nobenem drugem slučaju nima volilna komisija pravice, sklepati o veljavnosti ali neveljavnosti glasov; če bi to vendarle hotela, je dolžnost volilnega komisarja, da jo zavrne. Volilni komisar v takem slučaju niti dopustiti ne sme, da bi komisija glasovala!

B. Med volitvijo je prepovedana vsaka agitacija v volilni sobi, v poslopju, kjer se ta soba nahaja in pa v bližnji okolici tega poslopja. Kako daleč sega ta okolica, določi okrajno glavarstvo. — Med prepovedano agitacijo spadajo osobito tudi govori do volilcev na označenih mestih.

Skrbeti je za to, da imajo volilci neoviran in nemoten dohod do volišča in nazaj. Če nastopijo okoliščine, ki zabranijo pričetek, nadaljevanje ali završitev volitve, sme komisija, če pritrdi komisar, volitev preložiti ali podaljšati do sledečega dneva.

Vsaka preložitve ali podaljšanje se mora pravočasno razglasiti na krajevno običajni način.

Če se je bilo že pričelo oddajanje glasov, se morajo volilni spisi in urna z v njej nahajajočimi se glasovnicami po komisiji in komisariju zapečatiti in se sme pečat šele tedaj odvzeti, ko se volitev nadaljuje.

Nove glasovnice.

Kaj stori volilec, če je svojo glasovnico zgubil ali če se mu je pokvarila?

Na dan volitve se oglasi pri volilnem komisariju in zahteva novo glasovnico; komisar mu jo mora dati.

Bolje je pa, da so vsi naši volilci že pred volitvijo preskrbljeni z glasovnicami. Na mesto zgubljenih in pokvarjenih glasovnic dobe volilci pred dnevom volitve nove glasovnice pri okrajnem glavarstvu.

Štetje glasov ali »skrutinije«.

1. Po končanem glasovanju šteje komisija glasove ob navzočnosti volilnega komisarja, zapisnikarja in uradno potrjenih zapnikov strank pri zaprtih durih.

Kako neobhodno je tedaj pravočasno imenovanje zapnikov naše stranke!

Kako se vrši štetje glasov ali »skrutiniranje«?

Predsednik volilne komisije najpred pomeša glasovnice in urni — potem jih vse vrnemo v sešeste.

Nato član komisije vsako glasovnico posebej razgrne, jo vpogleda in izroči predsedniku, ki jo glasno prebere in potem poda še ostalim komisijskim članom v svrhu vpogleda.

Dva člana komisije pa zapisujeta glasove na ta način, da zapišeta vsako osebo, ki je kak glas za poslanca dobila in poleg nje po vrsti število glasov, ki so bili zanjo oddani (1, 2, 3, itd. po vrsti, kakor glasovi prihajajo).

Zapiski obeh teh komisijskih članov se morajo ujemati in se na zadnje podpišejo od vseh članov komisije in od volilnega komisarja.

2. Pri tem štetju glasov odločuje komisija o veljavnosti posameznih glasovnic.

Neveljavne glasovnice!

Neveljavne so glasovnice:

- a) ki se glasijo na osebo, ki ne more voliti; b) ki vsebujejo pogoje; c) ki vsebujejo naročila voljenemu; d) ki ne označujejo jasno osebe kandidata; e) ki so prazne.

Take glasovnice se sploh ne štejejo, kakor da bi ne bile oddane! Kdor tako glasovnico odda, si napravi nepotrebno pot in zamudo, ker njegov glas ne šteje!

Vsaki nevarnosti, da bi se glasovnica proglasila kot neveljavna, se izogne, ako se v glasovnico zapiše ime, stan in naslov našega kandidata natančno tako, kakor je razglašeno v volilnem oklicu našega osrednjega volilnega odbora — drugače pa prav nič; tedaj ne besede več, ne besede manj! Ako se to natančno drži, ne bode nobena glasovnica neveljavna, ki se odda za Slovensko Ljudsko Stranko. V nasprotnem slučaju pa lahko nastane zmešnjava in škoda.

Pazite toraj na pravilno popisanje glasovnic.

Če glasovnica vsebuje več imen, se upošteva le na prvem mestu zapisano ime. Ker se v vsakem okraju voli le en sam poslanec, je naravnost neumno, pisati več imen v glasovnico.

3. Po končnem štetju glasov se zapisnik zaključuje in podpiše od članov komisije, komisarja in zapisnikarja. Konečno se vse listine in glasovnice (veljavne in neveljavne) zapečatijo in izročijo volilnemu komisariju.

Razglas volilnega uspeha.

Ko je v § 10. označeno delo končano, se volilna soba zopet odpre in predsednik komisije razglasi uspeh štetja glasov.

Na primer: »Oddanih je bilo 230 glasov. Od teh se glasi 150 glasov na ime I. K., posestnik v N., 70 na ime L. S., trgovec v U.; 10 glasovnic je neveljavnih.«

Volilni komisar ima odposlati zapečate ne volilne spise volilnemu komisariju glavne volilne komisije.

Glavna volilna komisija.

Za vsak volilni okraj se snuje ena glavna volilna komisija, ki ima nalogo, dognati skupni uspeh volitev v cellem volilnem okraju.

Glavna komisija se ustanovi na mestu, ki ga določi za vsak okraj deželna vlada in obstoji iz 7 članov, ki se določijo na isti način, kakor pri vsaki drugi komisiji.

Tudi pri glavni komisiji posluje volilni komisar, ki izroči glavni komisiji vse volilne spise, ki jih sprejme od komisarjev posameznih komisij volilnega okraja.

Delo glavne komisije je zgolj računsko. Vsprejeti ima uspehe volitev pri posameznih komisijah take, kakršni se ji naznanijo, ne da bi se smela kaj vtikati v postopanje teh komisij. Skratka:

Glavna komisija sestavi skupni račun za cel volilni okraj na podlagi ugotovitev posameznih krajevnih komisij.

Uspeh svojega dela zabeleži glavna komisija na zapisnik, zapečati vse volilne spise in jih izroči komisariju, ki jih odpošlje na deželno vlado.

Pri delu glavne komisije ne sme nihče drug navzoč biti, nego člani glavne komisije in komisar.

Ko pa je delo končano, se komisijska soba odpre in predsednik glavne komisije proglasi skupni uspeh volitev volilnega okraja.

Uspeh volitev.

Voljen za poslanca je tisti, ki je dobil več kot polovico vseh v cellem volilnem okraju oddanih glasov (to je absolutno večino).

Če pa ni nihče dobil absolutne večine, se vrši ožja volitev en teden pozneje.

Volilna dolžnost!

Na Kranjskem velja postavna volilna dolžnost. To se pravi, vsak volilec mora iti voliti. Kdor ostane doma brez veljavnega vzroka, se kaznuje z globo od 1 K do 50 K!!

Natančne tozadevne določbe so zabeležene na volilni izkaznici. Preberite jih!

CESARJEVO ZDRAVJE.

Cesar je bival po Veliki noči v svojem gradu Gödölu (Gedele) na Ogrskem, da si okrepi na Dunaju prehlajeno zdravje, iznebi nadležne hripavosti in nahoda. Pa, dasi se izjavlja, da se počuti Veličanstvo izborna, vendar dohajajo vesti, da se ni doseglo izboljšanje cesarjevega zdravja s tem bivanjem na svežem zraku, nasprotno, cesar se je najbrže prehladil znovega ob zadnjem deževju. Saj je splošno znano, da cesar kaj malo pazi na svoje zdravje in da se tudi ob slabem vremenu vozi okoli brez plašča. A ker je nastopilo zadnje dni ugodnejše vreme, je to dokaj dobro vplivalo na cesarjevo zdravje, zlasti pa daljše in pogoste vožnje in

sprehodi po svežem zraku. Svoja pisarniška dela rešuje cesar tudi še vedno točno in je boljše volje; telesno izgleda neki dobro kakor prej na Dunaju, dvorjane skrbi le bolj njegovo dušno stanje. Zgolj delo ga zadovoljuje in pomirja.

Iz Gödöla se povrne cesar najbrž prve dni junija v Wallsee za nekaj dni, potem pa čez poletje v letovišče 131.

OGRSKA DEŽELNA BRAMBA

(honved), se zviša po novi brambeni postavi od 28 polkov na 32 polkov, število bataljonov od 94 na 97. Stotnija mora šteti v miru 80 mož. Ustanovijo oddelke s strojnimi puškami, vsak polk jih dobi dva oddelka. Število honvednih (ogrskih domobranskih) nadomestnih poveljstev se pomnoži od 28 na 47. Huzarski eskadroni se povišajo na 100 jezdecov. Ustanovi se tudi honvedsko topništvo. Pri honvedu znaša število novincev 25.000 mož, 21.900 jih bo služilo dve, 3100 pa tri leta.

O novem vojaškem kazenskem redu prihodnjič podrobneje.

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR.

Kakor se poroča, bo sklican državni zbor po novih volitvah na kratko, najbrže le 14 dni trajajoče zasedanje, 11. julija. Nato bo zasedanje zopet odgojeno.

CESAR OPUSTI VSA VLADARSKA OPRAVILA.

Išl, 29. maja. Cesar se bo tekom svojega bivanja v Išlu odtegnil, vsem vladarskim poslom in jih prepusti prestolonasledniku, ki bo večji del poletja preživel v Išlu.

Gödöllő, 29. maja. Cesar je bil včeraj zjutraj pri tihi maši, nato se je izprehajal več časa po parku. Cesarjevo zdravstveno stanje je izborna. Cesar odpotuje iz Gödöllö 1. junija popoldne v Schönbrunn, kjer ostane več dni, nakar se preseli v Lainz.

KOLERA PRI GRADCU.

Gradec, 29. maja. Tik pred mestom v Waltendorfu se je pojavila pri 45 let staremu oženjenemu poštnemu oficijantu Antonu Franckyju azijska kolera. Francky je bil pred osmimi dnevi v Benetkah, kjer je obolel pri zavzivanju ostrig in se je bolan vrnil. Obolelega poštnega oficijanta in devet oseb, ki so z njim prišle v dotiko, so prepejlali v izolacijo bolnišnico.

Gradec, 29. maja. Na azijski kolero oboleli poštni uradnik Anton Francky je danes opoldne umrl.

DOGODKI NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 29. maja. Tajnik bivšega kralja Manuela je došel na špansko mejo, kot se poroča. Ta vest je na republikansko vlado silno vplivala. Vlada je zahtevala pri španskih oblasteh, da se ga naj izžene. Vojaške čete so pripravljene za vsak slučaj.

Lizbona, 29. maja. Volitve v zbornico se mirno vrše. Od 231 poslancev bo večina republikancev.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

ČETRTO POGLAVJE.

Vihar.

Okoli polnoči je prišel na krov Milanovič nadomestovat drugega pomagачa. Noč je bila temna. Skozi megleno ozračje je le motno blestelo nekaj zvezd. Morje je bilo črno. Ladja se je enakomerno dvigala in padala; zato so jadra ploskala ob jambore in delala veter; a v resnici ni bilo nad morjem najmanjšega vetriča.

Nekaj groznega je bilo v tej čudni, globoki tihoti. Magnetna igla je nemirno nihala semintja.

Vsem se je že zdelo predolgočasno, ker je ladja tako dolgo skoro mirno stala. Vsi so si želeli, da bi zopet začelo šumeti vodovje in da bi se zopet žvižgajoči veter uprl v jadra.

Veliko jadro je tako močno udarjalo, da je Milanovič ukazal, naj ga privežejo. Petje, ki je spremljalo to delo pomorščakov, je privabilo kapitana na krov. Kakor senca je stopical okoli magnetne igle, jo opazoval, nepotrpeljivo zrl v noč in nato pristopil k Milanoviču.

»Barometer je zelo padel,« je rekel kapitan.

»Da, vreme se bo izpremenilo še pred jutrom.«

»Pripravite vse potrebno za slučaj nevihte!«

Po tem naročilu je odšel kapitan zopet v kajuto, Milanovič pa je nemirno hodil po krovu semintja.

Ob eni ponoči je megla izginila in zvezde so se prikazale na jasnem nebu v vsem sijaju. Milanovič, ki je stal ob krmilu, je naenkrat začutil lahen vetrič, ki ga je pobožal po glavi, in obenem opazil, da so jadra začela bolj poredko udarjati ob jambore.

»Kaj kaže magnetna igla?« se je obrnil k možu, ki je stal ob kolesu.

»Severozahodno,« se je glasil odgovor.

Vetrič je ponehal, naenkrat pa je sledil močan pritisk; okoli ladje se je vzdignila voda v mogočnih valovih. Obenem je opazil Milanovič ob jasnem soju svetlih zvezd tam daleč nad morsk gladino temno senco.

Zopet je sledila tišina. Potem pa je namah dospel do njegovih ušes glas, nedoločen, zamolkel, nepopisno grozen, kakor odmev iz neskončne daljine.

»Jadra priirdite!«

Zdelo se je, da je celo ladjo obšlo čuvstvo groznega pričakovanja, ko je naenkrat nepremično obstala; samo

nad njo so se v temi tresla platnena jadra.

Bučanje v daljavi je postajalo vedno določneje, vedno glasneje, kakor kadar padajo debele deževne kaplje na zeleno pomladno listje. Zdaj so se vzdignili na temnem obzorju oblaki, ki so kakor dolge, strašne sence raztezali svoje ravno tako grozeče roke proti zvezdam. Bučanje je prihajalo vedno bližje, oblaki so se začeli družiti v mogočne skupine in kakor bič je podil veter valove, ki so grozeče in bobneče prihajali vedno bližje.

Naenkrat so bila vsa jadra v vodi. Ladja je prerezala visok morski val. Razkačeni veter je pokril morsko površje z belo peno.

Kapitan je stal na zadnjem koncu ladje in se močno držal za neki drog; kakor obseden je kričaje zapovedoval zdaj sem zdaj tja. Ker so bila vsa jadra razpeta, je bilo za ladjo le pretežko breme, ko se je uprl vanje tako nepričakovano hitro močan veter; zato se nikakor ni mogla vzdigniti. Kapitan je bil sicer razburjen, a kljub temu so bili vsi njegovi ukazi umestni. Med njimi je bilo zdajpa zdaj tudi za molke glasove Milanovičevih povelj. Jadra so frfotala, ljudje kričali, morje je bučalo, razljutena morska pena je škropila visoko čez ladjo in vrvi so mogočno udarjale ob okovane stene.

To je bil trenotek groznega razburjenja, a mornarji niso obupali. Naporno delo jim je šlo od rok kakor v taktu; saj je bilo pa tudi treba hitre pomoči.

Ladja se je tako nagnila, da se je drog največjega jadra s svojim koncem dotaknil vode. A vendar so pomorščaki vkljub neprodinim temi drveče plezali po jamborih, da bi odvezali jadra. In prvi in najpogumnejši med njimi je bil Milanovič sam. Vedel je, da je v nevarnosti vsaka roka neprecenljivega pomena; zato je pogumno splezal na najnevarnejše mesto in tam pomagal pri napornem delu.

Da si moremo vsaj približno predstavljati, kako opasno je bilo to delo, si mislimo 55 čevljev dolg gladek tram; ob tramu pa vzporedno vrv, tako da, kdor je stal z nogami na vrvi, se je s prsi in z rokami lahko naslanjal na tram; pa kaj naj je bila ta mala opora nasproti moči, s katero ga je težko jadro udarjalo po glavi in nogah in ga skušalo strmoglaviti v zevajoče morje. Bil je to res boj za življenje in smrt in še toliko groznejši, ker je kroginkrog vladala neprodin tema.

Kričanje ljudi in ropot vrvi se je razlegalo v noč kakor čarovniški prepir v ozračju. Pa kmalu je vse to ponehalo. Pomorščaki so premagali nevarnost in srečno priplezali zopet na krov. Milanovič je stopil na zadnji konec ladje in tu nadalje ukazoval; lasje so mu zmeden valovili okrog glave, zakaj čepico mu je odnesel veter.

Ladja se je že dvignila in drvila samo s par manjšimi jadri po temini naprej. Veter je vedno bolj naraščal.

Ravno ladjini smeri navskriž je pridrivil mogočen val in se pognal visoko proti nji. Zdaj je zopet potegnil močan veter; »Adrija« se mu je morala zopet pokoriti; nagnila se je tako zelo, da je zajela vodo.

Tako so minevale najtemnejše noči ne ure. Okoli štirih zjutraj je divjal vihar najsilneje. Kapitan je ukazal razpeti na severni strani debelo plahto, da bi se vsaj nekoliko zavaroval pred neznosnim vetrom. Za to plahto sta sedela on in Milanovič, toda vsled strahnega bučanja vetra sta se komaj razumela med seboj. Milanovič je šel enkrat gledat na barometer in ko se je vrnil, je rekel, da se ni prav nič izpremenilo.

Zaenkrat se ni moglo nič koristnega ukreniti. Ladjo so morali prepustiti na milost ali nemilost razburkanim valovom; ti so jo premetavali in se poigravali škodoželjno z njo kakor z lahno lupino; zdaj se je dvignila visoko gor nad beloobrobjeno vodno goro, zdaj se je zopet pogreznila v nedogledno globočino kakor v brezdanji prepadi in že so prežali od obeh strani novi valovi, da bi jo zagrabili in zagnili, ko bi se ne bila s ptičjo hitrostjo zopet povspela kvišku. Ob petih se je zdanilo; motna jutranja svetloba je šele pokazala v pravi luči grozoto razdivjanega morja, katero se je — kakor se je zdelo — vzdigovalo v visokih gorah proti nebu. Nebo je bilo od enega konca do drugega črno kot svinec, oblaki so se podili po njem kakor najgostejši dimi iz tovarniških dimnikov in od časa do časa se je vili ploha, ki je pa vedno v par trenutkih ponehala.

General, Novinšek in Albin so prišli na krov. Ko so napravili par korakov, se je general takoj obrnil in Novinšek je storil kmalu isto. Tudi Albin se je brala na bledem obrazu osuplost in groza, pa vendar je stegoval svoje roke proti kapitanovi hišici, da bi tam opazoval vihar. Kapitan mu je zaklical, naj se hitro vrne v svojo kabino, toda v tem trenutku se je ladja močno nagnila proti severni strani, morski val je priletel čez krov, vrgel prestrašenega igralca ob tla in ga privedel do ograje. Tukaj je obstal nepremično kakor bi bil privezan in žalostno klical na pomoč. Milanovič se ga je takoj usmili. Prijel ga je za roko in ga odvedel proti stopnicam. Do kože premočen se je pomikal Albin kakor mlada mačka, naslanjajoč se na držaj, po stopnicah navzdol in za božjo voljo prosil, naj mu povedo, če morda preti kaka nevarnost. Toda njegove prošnje Milanovič že ni slišal. Takoj je namreč odšel na svoje mesto in pri tem opazil neko jadnico, ki je kakor duh priplavala iz morja in se urno bližala »Adriji«. Opozoril je kapitana nanjo. Ta je takoj prijel za daljnogled in opazoval in ugibal, kakšna ladja da je to, ki se upa voziti ob takem viharju s polnimi jadri.

(Dalje prihodniti.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Kandidat Vseslovenske Ljudske Stranke za mesto Ljubljana je gospod dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani. Shod ljubljanskih zaupnikov V. L. S. je postavil to kandidaturo soglasno med velikanskim navdušenjem. Idimo z istim navdušenjem na delo za našega kandidata! — V Ljubljani, dne 27. maja 1911. Centralni izvršilni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke. Dr. Ivan Šusteršič, t. č. predsednik.

+ Zločinstvo liberalne in socialdemokratske stranke zoper ljudstvo. Socialdemokrati in liberalci so vpili v državnem zboru: »Meje proti Balkanu — Srbiji, Rumuniji itd. — odpreti, potem bo meso pocenilo«. Poslanci S. L. S. in drugi kmečki poslanci so temu odločno ugovarjali in resno svarili, kazoč na usodepolne posledice, če se vtiho-tapi živinska kuga, kar se zgodi vselej, kadar je ta meja odprta. — Pomagalo ni nič, bili so preglasovani, ker so se združili vsi socialisti, liberalci in vladinovci. In kaj se je zgodilo? Komaj je bila meja odprta — že je prišla kuga na parklji in gobcih, mnogo živinskih sejmov se je zaprlo, mnogo krajev je v kontumacu — in meso je še veliko dražje kot poprej! Tako imata ogromno škodo kmet in delavec in sploh celo ljudstvo — vse po »zaslugi« liberalcev in socialistov! Povrh se vsled te kužne nevarnosti tudi v neokuženih krajih izvaja najstrožje predpise o živinskih potnih listih. To je sad liberalnega in socialdemokratskega »delaa«. — Liberalci in socialdemokrati so pa tako brezmejno nesramni, da še tem povodom zabavljajo — na poslance S. L. S. Na Štajerskem razširjajo liberalci celo letak, na katerem je tiskano, da sta Šusteršič in Korošec kriva, da so se meje odprle! To je že višek brezsrčnosti! — Dol z nesramnimi obrekovalci in ljudskimi škodljivci — proč z liberalnimi in socialno demokratičnimi lažniki!

+ Liberalni načrti. Liberalci vedo, da v odkritem boju ne opravijo ničesar, zato z raznimi zahrbtnostmi hočejo odvzeti vsaj nekaj glasov kandidatom Slovenske Ljudske Stranke. Liberalni agitatorji so v nekaterih okrajih pričeli priporočati kar po več kandidator, češ, eden se bo ujel na tega, drugi na drugega, potem se bomo pa smejali tistim, ki nam bodo šli na lim. Tako liberalna stranka kandidira v okraju Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk sodniškega nadsvetnika Višni-karja, delajo in agitirajo pa liberalci tudi za Pucelja. Tako nesramno si upajo liberalci vleči kmečke volilce, ki jim bodo pa dokazali, da so delali račun

brez krčmarja, če so mislili, da so naši kmetje nezavedni. Še bolj bedasto so pa liberalci pričeli v ljubljanski okolici. Tu kandidirajo nekega Tribuča, obenem ko liberalni listi priporočajo tega Tribuča, pa prinašajo tudi dopise, naj se voli župana na Ježici g. Vilfana. Ker je župan g. Vilfan splošno spoštovan, mislijo, da bi tako napravili nekoliko zmede. Seve je pri tem največja nesramnost, da to delajo liberalci brez vednosti g. župana Vilfana, da si upajo izrabljati ime tega odličnega moža, ki tako liberalno spletkarjenje ogorčeno odklanja in naj prihajajo dopisi v liberalne liste »iz Ježice« ali pa »iz Črnuče«. **Gosp. župan Vilfan nas je pooblastil izjaviti, da bo z navdušenjem volil dr. Ivana Šusteršiča**, katerega pozna, da je s svojim velikim vplivom vedno na razpolago, kadar je treba ljudstvu kaj priboriti. Tako bodo storili tudi vsi zavedni volilci ljubljanske okolice in bodo vsako liberalno norčevanje iz njihove zavednosti ogorčeno obsodili. Čuje se, da tako kot na Ježici, hočejo liberalci tudi v izanski okolici farbat še s »posebnim kandidatom«, pa tudi po drugih okrajih bodo poizkusili na slične načine. Naši somišljeniki naj bodo čuječi in naj liberalne spletke takoj razdero. Ljudstvo pa tako vidi, da liberalna stranka ni resna stranka in da celo pri tako važnih volitvah hoče briti norce iz ljudstva in uganjati same komedije. S tako stranko proč!

+ Liberalci pri občinskih volitvah v Idriji poraženi! Pri včerajšnjih občinskih volitvah v mestu Idriji so izgubili liberalci večino v tej svoji dose-danji trdnjavi. Izmed strank, ki so nastopile pri tej volitvi, so liberalci dobili najmanj glasov. V vseh treh razredih je bilo za Slov. Ljudsko Stranko oddanih 559, za socialdemokratično 781, za liberalno pa samo 471 glasov. V prvem razredu so dobili kandidatje S. L. S. 59 glasov, socialni demokratje 23, liberalci 66 glasov, v drugem razredu naši 132, socialni demokratje 119, liberalci 110 glasov, v tretjem razredu naši 368, socialni demokratje 639, liberalci 295. Doslej je S. L. S. imela v občinskem zastopu idrijskem tri viriliste, sedaj ima devet občinskih svetnikov. Nasprotniki so imeli enega skupnega kandidata. Slovenska Ljudska Stranka je s svojimi glasovi nadkrilila liberalno stranko! Tako je zopet padla ena liberalna trdnjava. Čast in slava našim možem v Idriji, ki so tako častno in požrtvovalno nosili v tem boju zastavo Slovenske Ljudske Stranke!

Ljubljanska okolica za dr. Ivana Šusteršiča. Nasprotniki Slovenske Ljudske Stranke in dr. Ivana Šuster-

šiča dožive povsod blamažo, kjerkoli se pokažejo. Socialne demokrate ljudstvo podi proč od sebe in pri Devici Mariji v Polju so jih morali zadnjič varovati orožniški bajoneti, tisti bajoneti, čez katere socialni demokratje vedno tako zabavljajo. Ravno tako slaba se godi liberalnemu kandidatu Tribuču. V nedeljo je hotel imeti liberalni kandidat Tribuč shod pri Zibertu na Trati. Na shodu je bil pa izvoljen za predsednika župnik Zabret, ki se je zahvalil liberalcem, da so poskrbeli Slovenski Ljudski Stranki tako lep shod in je izjavil, da na shodih Slovenske Ljudske Stranke ne bo govoril nihče, ki ni njenih načel. Shod se je zaključil ob navdušenih živio-klicih množice na dr. Ivana Šusteršiča. Kmalu nato je prišel Tribuč v Št. Vid k Cirmanu, pa tudi tu množica pristašev naše stranke. Shod je otvoril župnik Zabret. Kandidatura dr. Šusteršiča se je soglasno sprejela in Tribuč je z liberalnimi agitatorji odšel z dolgim nosom. Ravno tako slaba se je Tribuču godila v Tacnu pod Šmarno goro. Nasprotniki so po krasnem govoru župana Tršana, ki je vplival na nasprotnike kakor mizel »tuša«, jo poparjeni odkurili in si Tribučeve kandidature še na glasovanje niso upali dati. Župan Tršan je omenjal zasluge dr. Šusteršičeve za novi lep most v Tacnu in povedal gostilničarju Sajovcu v brk, da je bil on tudi med onimi, ki so hoteli imeti nazaj prejšnjo podrtijo. (Klici: Sramota!) Shodi Slov. Lj. Stranke so pa povsod sijajni. Okoličanski volivci se zbirajo okoli svojega dr. Ivana Šusteršiča, katerega dobro poznajo, da se nikdar ni skrival, kadar se je šlo ljudstvu priboriti pravico in da je v boju za ljudske pravice vedno stal v prvih vrstah ter ga zato vsi sovražniki ljudstva tako sovražijo. **Ljubljanska okolica je ponosna na to, da v njej kandidira voditelj velike in mogočne Vseslovenske Ljudske Stranke**, ljubljanska okolica smatra to za posebno počaščenje pred celim slovenskim svetom in bo dne 13. junija Sloveniji podala sijajen dokaz o svoji zavednosti. Ljubljanska okolica bo pokazala, da s ponosom zasleduje delovanje dr. Ivana Šusteršiča in da ceni njegovo delovanje, da je ponosna, da je dr. Ivan Šusteršič njen in da ona hoče biti njegova!

Konec dr. Krautove slave. Dr. Kraut, kamniški odvetnik in župan, je toliko časa po liberalno gospodaril, da je našim somišljenikom v obč. odboru bila končno mera prepolna. Zato so dne 19. majnika t. l. podali pri županstvu izjavo, da svoja odborniška mesta odlože. Odbornikom so se pri-

družili tudi namestniki. Tako je odstopilo dvanajst odbornikov in pet namestnikov in občinski odbor ni več sklepčen. Kmalu bo dogospodaril dr. Kraut, kajti nove volitve pomenijo zanj — konec njegove liberalne slave v Kamniku. Ker je delovanje sedanjega občinskega zastopa onemogočeno, je predlagal deželni odbor razpust s prošnjo, da vlada poveri županske posle vladnemu komisarju.

V deželni bolnici je imenovan sekundarij dr. Josip Kučera. Vpokojen je paznik priselne delavnice g. Osredkar.

Občinskemu zastopu v Rudolfovem je zaradi sklepa, žalečega deželnega glavarja, izrekel deželni odbor ostro grajo.

Podpore deželnega odbora se nakažejo zadrugam: Mlekarski zadrugi v Št. Vidu pri Zatičini in v Št. Rupertu, živinorejskim zadrugam na Breznici, v Strugah in v Gor. Logatcu. Prošnja prve vipavske vinarske zadruge se odkloni, ker ni članica »Zadružne zveze«.

Belokranjska železnica. Zgradba belokranjske železnice se ima to jesen razpisati. Na dnevnem redu pomladanskega zasedanja zagrebske županijske skušnice pa je bila zahteva, da naj občine prispevajo k zgradbi železnice Metlika—Karlovec kot vicinalne železnice. Ker se mora po zakonu in po nagodbi med Avstrijo in Ogrsko tudi ta del izvršiti kot glavna železnica, sklepe deželni odbor protest, ki se odpošlje centralni vladi na Dunaju.

Za zgradbo hudournikov na Kranjskem ustanovi c. kr. sekcija za zgradbo hudournikov v Beljaku stalno stavbeno vodstvo, katero prevzame c. kr. gozdni inšpekcijski komisar Vladimir pl. Šuklje.

Za zgradbo mostu čez Ljubljano na Selu skliče deželni odbor ogled na licu mesta, h kateremu se povabijo: občine Ljubljana, Dobrunje in Moste ter okrajni cestni odbor za ljubljansko okolico.

Novela k vodnemu zakonu, sklenjena od kranjskega deželnega zbora, ni bila od vlade predložena cesarju v sankcijo, ker pripravlja vlada svojo predlogo. Deželni odbor pozivlja vlado, naj takoj v bodočem zasedanju predloži državnemu zboru zakonsko predlogo o izpremembi vodnega zakona in o električnih daljnovodih.

Slovenci izgubili denar pri propadli ameriški banki. Iz Amerike poročajo: Bankir Jakob Klein v Pittsburgu Pa., je zašpekuliral 250.000 dolarjev ter pobegnil. Med oškodovanimi se nahaja mnogo Slovencev, ki so bili zapeljani po brezvestnih podagentih, da so mu izročili denar v pohrano in v pošiljanje v staro domovino. Neki rojak je dal Kleinu štiri dni pred bankerotom 300 dolarjev, da mu jih pošlje domov. Mož je prišel ob ves svoj denar.

Podpore »Rdečega križa«. Deželno in gospejno pomožno društvo »Rdečega križa za Kranjsko«, bo podelilo tudi leta 1911 podpore zaslužnim, na Kranjsko pristojnim ubožnim invalidom in sicer moštvu domačih vojnih oddelkov, kakor tudi njih udovam in sirotam iz v to svrhu namenjenih društvenih zakladov. Pri tem se bo oziralo posebno na one potrebne osebe vojaškega stanu, ki so se udeležile vojne leta 1866 ali okupacije Bosne in so postali vsled ran ali bolezni v vojni ali pa v aktivni službi invalidni. Priznane podpore se bodo razdelile dne 18. avgusta t. l. povodom rojstnega dne Njega Velikanstva. Prošnje je vlagati pri pristojni politični okrajni oblasti (okrajno glavarstvo ali magistrat).

Umrl je č. g. Peter Piacentini, duhovnik na Šmarni gori, previden večkrat s sv. zakramenti, star 87 let. Rojen je bil v Dolegri pri Korminu na Goriškem. Služboval je v Sušici pri Novem mestu in v Orehku na Krasu. Najbolj zadovoljen je bil na Šmarni gori, kjer je preživel okoli 11 let. Všeč mu je bil dober zrak, a še bolj lepo gorsko zvočenje. Dasi rojen Lah, je bil navdušen Avstrijec.

Krompir za krmo po jako ugodni ceni more oddati Gospodarska zveza, dokler ga je še kaj v zalogi. Živinorejce opozarjamo na to priložnost, zlasti ker splošno primanjkuje krmil.

»Glavna« posojilnica pred porotniki. V prvih dveh dneh meseca junija se bodo z manipulacijami »Glavne« posojilnice bavili ljubljanski porotniki. Pred porotnike pridejo: Dr. Matija Hudnik, odvetnik v Ljubljani; Leon Rogel, posojilnični uradnik; Franc Knific, knjigovodja; Franc Jošt, uradnik; Jožef Maček, posestnik in gostilničar; Josip Turk, veleposestnik in ljubljanski deželni poslanec; Josip Čad, posestnik; Anton Putrih, posestnik in lesni trgovec. — Deveti obtoženec Franc Hren, posestnik in svetnik trgovske zbornice, je pa nedavno umrl.

Romarjem v Loreto in na Trsat naznanjamo, da bo vsa vožnja stala okrog 19 kron, in sicer bomo natančno vozno ceno objavili prihodnjič, ker še nismo vseh podatkov prejeli od pristojnih oblasti. Stala bo vsa vožnja od Ljubljane do Reke, potem s parobrodom od Reke do Ankone in nato zopet z vlakom od Ankone do Loreta in nazaj v Ljubljano okrog 19 kron. Nazaj grede bomo obiskali tudi Postojnsko jamo, ki je pravi naravni čudež. Romarji naj se čimprej zglasijo, denarja ni treba še nič pošiljati, ker bomo vsem zglasencem poslali poštne položnice. Romarje v Loreto in na Trsat se bo vršilo 1., 2. in 3. julija. Do 15. junija moramo vedeti število romarjev, zato se čimprej zglasite na naslov: Kat. slov. izobraževalno društvo v Šmarci pri Kamniku, p. Radomlje.

Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani blagoslovi v nedeljo, dne 11. junija, to je prvo nedeljo po Binkošti, svojo novo zastavo, zato prosi odbor bratska društva ljubljanske okolice, da naj se ozirajo na to prireditve in ne prirejajo kake druge veselice. Obenem vabi odbor vsa bratska društva, da se

v obilnem številu udeležijo tega slavlja, posebno so vabljeni telovadni odseki. Prosimo, da nam v najkrajšem času prijavite svojo udeležbo na naslov: Josip Pirc, Sv. Martina cesta 32. Ker se blagoslovljenje vrši popoldne, ne bodo udeleženci imeli velikih stroškov, zato upamo, da se bodo vsa društva odzvala povabilu. Zbirališče bo v »Ljudskem domu«, odkoder gremo v sprevodu v cerkev sv. Petra. Da bo manifestacija katoliške misli lepša, zato naj prihitijo vsa društva med Šentpeterčane, ki jih bodo prisrčno sprejeli.

Oddaja zelenih trtnih cepičev. Kakor vsako leto, se bodo tudi letos oddajali zeleni trtni cepiči iz državnih trtnic na Kranjskem vinogradnikom brezplačno in sicer: V državni trtnici na Slapu pri Vipavi v petek, dne 2. junija, v državnih trtnicah v Kostanjevici in v Črnomlju v četrtek, dne 8. junija in v državni trtnici v Rudolfovem v petek, dne 9. junija t. l. vselej ob osmi uri zjutraj. Oddajajo se samo cepiči priporočljivih zlahtnih vrst. Zglasiti se je za nje takoj, bodisi pri delovodstvu dotične trtnice, ali pa naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem, ustmeno ali pismeno, najpozneje pa na dan oddaje na licu mesta. Prej zglaseni imajo prednost.

Vinogradniški tečaj. Kmetijska šola na Grmu, priredi dne 9. in 10. junija, dvodnevni vinogradniški tečaj s sledečim sporedom: V petek 9. junija, od 2. do 4. ure popoldne: Najvažnejša poletna dela v vinogradu. Trtni škodljivci. — V soboto, dne 10. junija od 8. do 11. ure dopoldne: Zeleno cepljenje in ravnanje s cepljenimi trtami. Izbira gumijevih trakov. Praktično razkazovanje zelenega cepljenja. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v poletnih delih v šolskem vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje škropilnic in žveplalnikov. Vaje v zelenem cepljenju. — Oddajenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot in sicer za železnico do Novega mesta in za prehrano 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali pa s podporo tečaj obiskati, naj se prikladi do 6. junija pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. O priliki tečaja se bodo razdelili med udeležence zeleni cepiči.

Sestanek absolventov grmske šole. Na željo, izraženo od raznih strani, se priredi na Grmu tekom letošnjega leta sestanek nekdanjih učencev tega zavoda. Vse potrebne priprave za ta sestanek bo vodil poseben odbor, sestojec iz nekdanjih učencev. Da se dobe potrebni naslovi in da se določi najprikladnejši čas za ta sestanek, se vabijo že sedaj nekdanji absolventi, da prijavijo svoje naslove in svoje želje glede sestanka naravnost na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

n Čebelarški tečaj priredi kmetijska šola na Grmu v nedeljo in ponedeljek dne 11. in 12. junija t. l. s sledečim sporedom. V nedeljo 11. junija od 2. do 4. popoldne: Življenje in razvoj čebel. Sovražniki in bolezni čebel. Od

4. do 6. ure: Izdelovanje domačega in dzierzonovanega kranjskega panja ter razkazovanje raznih panjev s premakljivimi satniki. V p o n e d e l j e k 12. junija od 7. do 11. dop.: Oskrbovanje čebel. Najvažnejše čebelarstvo orodje. Čebelna paša. Pitanje čebel. Popoludne od 2. do 4. ure: Razni roji. Vzgoja matic. Izdelovanje okvirčkov, vlihanje umetnega satja in pritrjevanje z žico. Uporaba medu in voska. Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot, in sicer za železnico do Novega mesta in za prehrano po 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali s podporo tečaj obiskati, naj se pripravi do 6. junija t. l. pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

Gorenjske novice

Ježica. Vedno je vladal mir v naši občini. Ob vsakih volitvah smo nastopali složno in nismo trpeli vmešavanja kake nepoklicane osebe. Letos se je žalibog to izpremenilo. V pokoj poslani nadučitelj Žibert in njegov »nabudni« sin »Rudel« sta bila edina, ki sta se do sedaj kazala liberalnega ali — liberalci se ju sramujejo — pravzaprav socialnodemokratskega prepričanja, ako sploh katero imata. Ta dični bivši nadučitelj je letos že naprej čutil, da ga pri sedanjih volitvah somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke ne bodo več volili, ker je sam pač najbolje vedel, da ni kot odbornik za nobeno rabo. Da bi si še ohranil čast občinskega odbornika, je pridobil zase socialne demokrate in nato sta začela s sinom prav skrivaj v poznih večerih po gostilnah prirejati socialno demokratske sestanke — nekake volivne shode. Upriporila sta tudi umetno gonjo zoper gospoda župnika in zoper razne osebe, posebno zoper dosedanje občinske odbornike in skušala na ta način doseči svoj namen. Vse, kar pripovedujeta na teh volilnih shodih o naših možeh, je gola neresnica. Nad vse smešno je, kar tudi posebno osvetljuje njegov značaj, da ta v pokoj pognani nadučitelj surovo napada tudi učiteljico Malovrh. Da bi se iz osebnega sovraštva znosil nad njo, ji podtika, da je huda klerikalna agitatorica. Kdo se ne smeje tej zlobnosti? Naj ta človek pove, kje in kdaj je gospodična volitve z eno samo besedo omenila! Ta človek in njegov sin psujeta na teh shodih Posavce z neizobraženci in tepci. Čudimo se le, da morejo poslušalci to mirno prenesti in ju ne vržejo na cesto. No, če bi Posavci zajemali oliko iz Žibertovega korita, potem bi pač morali biti surovi in neotesani. Toda s ponosom lahko rečemo, da zadnji kmečki fant razume več olike kakor dična Žiberta na svojih shodih. Na teh sestankih tudi trdita, da sta

zelo pobožna in zvesta pristaša Slovenske Ljudske Stranke, da spoštujeta duhovnike itd. Prosimo, berite »Jutro« z dne 27. maja! Tam ta odkrito povesta, da hočeta na Posavju samo klerikalizem pobiti in uveljaviti socialno demokratska načela. To je torej tista ljubezen do vas. Ker sta ta dva človeka skrivaj toliko delala in ljudi begala, so bili tudi naši možje prisiljeni nekaj storiti. Sklicali so mal zaupen shod h gospodu županu in se posvetovali, kaj storiti. Da bi bil ta sestanek sklical gospod župnik, pa ni resnično, kakor trdita Žiberta. Vse te sklepe je sijajno vspeli shod g. dr. Pegana, dne 25. maja odobril. Zakaj niste prišli tisti, ki pravite, da ste tudi možje katoliškega mišljenja, na shod, da bi bili povedali svoje želje in zahteve? Sploh pa nikakor ne moremo verjeti, da bi bilo res toliko Posavcev izgubilo pamet in drlo za tema dvema agitatorjema. Posavci! Možaki! Ali pomislite, kdo vas vodi? Človek, ki ni za nobeno rabo, ki ni še nikjer družega dosegel kot brce, naj bi vas vodil?! Človek, ki vas psuje z zaruškanci in tepci, bo vaš voditelj? Spametujte se, dokler vam 12. ura ne odbije! Saj ste nekateri veljali za veljavne in vsega spoštovanja vredne osebe. Rešite svojo čast in čast Posavja s tem, da dne 8. junija volite može, ki vam jih priporoča Slovenska Ljudska Stranka. Proč s hujskači Žibertovega kalibra! Kdor je naš nasprotnik, je tudi nasprotnik Slovenske Ljudske Stranke. Volitve bodo vsaj pokazale, kdo je naš in kdo ne. Bomo vsaj na jasnem. Na jasnem pa bodo posebno naši poslanci in vedeli bodo, kaj imajo storiti.

g S šentpeterskega Posavja. Katol. slov. izobraževalno društvo se preseli s 1. junijem od Janeza Zupana v prostore k Martinu Bolta (Lovrek). — V prostorih željarne je v nedeljo društvo uprizorilo igro »Za križ in svobodo«. Igra, opremljena s primernim govorom, je priporočljiva, ker nariše prav dobro boj, ki se vrši po Slovenskem za krščansko in protikrščansko naziranje. V Šmartnem so jo igrali prezgodaj, ker je še niso znali. — Sedaj se pripravlja ženski odsek za prav posebno kratkočasno predstavo. — Moška in mladeniška Marijina družba ima duhovne vaje na binkoštno nedeljo, ponedeljek in torek. Te dni je ob 5. zjutraj govor v družbeni sobi v mežnariji. V torek ob 5. pa je govor v cerkvi in nato skupno sv. obhajilo. Vaje vodi č. g. Janez Kalan. Potem je pa izlet na Šmarno goro, kjer ste tisti dan zaobljubljeni sv. maši za šentepetersko župnijo. Prav bi bilo, da bi se ljudje zopet teh maš oprijeli, ker hodi sedaj le malo faranov na Šmarno goro. Komur pripušča čas, naj gre. — Blagoslovljenje zastave šentepeterskega prosvetnega društva se bo vršilo 11. junija. Tudi zunanja tri društva (na Posavju, v Mostah in Hrušici) se bodo udeležila slavnosti. Natančni spored še priobčimo.

g Tržiške novice. Volivni shod je imel v društvu na Vnebohod državno-

zbornski kandidat g. Jožef Pogačnik, poštar na Podnartu. Na shodu sta bila navzoča župana iz Loma in Kovorja, več kmetov od Sv. Katarine, nekaj Šentancev, Križanov in domačih delavcev. Povedal nam je o delovanju državnega zbora in o hinavščini, ki jo uganjajo socialni demokratje, ki obljublajo vsakovrstne reči volivcem, kadar pa treba glasovati za denar, s katerim bi se pokrili izdatki, ki jih ponujajo, pa glasujejo proti. Kar resno misli, bo volilo našega kandidata, ki bo zastopal koristi vseh slojev in bo deloval na katoliški podlagi. — Ljudski shod minulo nedeljo na župnijskem dvorišču je sijajno uspel. Nekaj stotin ljudi je bilo navzočih. Govorili so gg. tovarnar Podlesnik iz Kranja, načelnik Zveze Orlov Jeločnik in urednik Krhine iz Ljubljane. Ta prvi javni ljudski shod je pokazal, kako potrebno je sklicevati take shode, na katerih se podaja občinstvu prava ljudska izobrazba. — Društvo sv. Jožefa priredi binkoštni ponedeljek izlet k Sv. Joštu nad Kranjem. Odhod s prvim vlakom. Gori bo sveta maša in govor. — Marijina dekleška družba roma binkoštni torek na Brezje. Tam bodo zbrane vse družbe kranjske dekanije. Odhod iz Tržiča ob 3¼ na 5. uro zjutraj.

g Selca. Kakor stekli cucek, tako grize hripavi »Gorenjec« na vse strani. Kogar dobi, pa ga oblaja kakor kako napol crknjeno ščene. Našega nad vse delavnega moža Franca Šmida, p. d. Breca iz Selc tudi napada. In zakaj? Ker se je menda upal odkrito povedati Strojevcu, da mu ne privoščil blamaže, ki ga čaka kot liberalnega kandidata 13. junija. Kako izvrstne nauke in zmerjanja podaja dopisnik-kandidat Brcetu, češ, naj se drži svoje velike kmetije, naj se ne vtikava v take zadeve, ker nima čisto nobene zasluge za občno ljudsko korist itd. — No, Strojevc je v tem oziru glede občne koristi proti Brcetu popolna ničla, da ne rečemo kaj drugega. To vé vsa selška dolina. Strojevc vidi le sebe in svoje koristi, kakor sploh vsak liberallec. Šele zadnjih 14 dni sem so mu železniški in loški liberalci utrobili v glavo, da je Strojevc za občni blagor najbolj zaslužen mož, da je edino on sposoben za poslanca, da vse dere za njim, da mu vse zaupa itd. No, Strojevceva ženka (gospa) je drugih misli in pravi: Francelj, ne hodi na led, ne daj se v zobe itd. A Francelj verjame le papirju, plakatom, »Gorenjcu«. 13. junija ga bo pa glava bolela, ker bode z ogromno večino izvoljen naš od liberalcev toliko sovraženi in obrekovani Franc Demšar, posestnik na Češnjici.

g Selca. 13. junija bomo »bili rihtarja«. Strojevc ima že sedaj zavezane oči, da bo takrat bolj gotovo držal. Liberalci so izbrali močnega moža, kakor nalašč za rihtarja. Naše glašovnice ga bodo pa namazale, da bode pomnil.

g Selca. Liberalca precej poznaš po lažnjivem jeziku, ki mu ob volitvah zraste, tako da otepa z njim kakor

krava z repom. Javorniški Pustotar — »Gorenjčeva« trobenta — agitira za Strojceva tako-le: »Pri davkariji v Loki so mi povedali, da plačujemo selški Društveni dom pri občinskih dokladah. Ali bomo takega poslanca volili kot je poslanec Demšar!« Pustotar seveda naleti pri takih lažeh na take gorke, posebno še pri ženskah, da odnese še daljši nos kakor jezik. (Priče imamo na razpolago.)

g Koroška Bela. Slov. kat. izobraževalno društvo uprizori binkoštni ponedeljek popoldne ob 4. uri na Koroški Beli na vrtu Orehovnekov gostilne narodni igrokaz »Stari in mladi«. Prijatelji poštene zabave ste vabljeni. Blagajna se odpre takoj po popoldanski službi božji. — V nedeljo, 21. maja smo imeli kar dva volivna shoda. Popoldne se je pokazal svojim zvestim dr. Dermota, ki bo imel čas dremati tudi po volitvah. Popoldne pa je poročal na Koroški Beli pri Orehovniku kandidat S. L. S. g. Josip Pogačnik. Udeležili so se shoda tudi naši socialni demokrati in liberalci, ki pa so postali samo bogatejši še za eno blamažo. Ko se je dala na glasovanje kandidatura g. Pogačnika, je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Le sedem socialnih demokratov je glasovalo proti v zabavo drugim. Poleg državnoborskih volitev, pri katerih bo vsak zaveden mož dal svoj glas za g. Pogačnika, pa nas čakajo tudi še občinske volitve, pri katerih bo treba z metlo malo počediti v občinskem odboru. Volivni imenik je že razporejen. V prvem volivnem razredu je vpisanih 84 volivcev, v drugem razredu 194 in v tretjem razredu 593. Vsakdo, ki se zanima za občinske volitve in mu je na srcu korist občine, naj se prepriča, ali je vpisan v imeniku, ali ne, da mu bo pri volitvah potem mogoče oddati svoj glas za može, ki hočejo skrbeti za korist občine in občanov. — Še nekaj imam povedati. Pri nas imamo že sedaj šolske počitnice. In zakaj? Pokazalo se je par lahkih slučajev škrlatice — smrtnege slučaja ni bilo nobenega — in šola se je zaprla. Sedaj se ni pokazal noben nov slučaj škrlatice, prejšnji slučajji so izginili — a šola je še vedno zaprta. Reden pouk se prične, kakor se je reklo, binkoštno sredo. Nič bi ne škodovalo, če bi se šola že prej pričela, bi vsaj starši otrok ne bili nejevoljni, ko morajo imeti sedaj vedno otroke doma.

g Volivni shod v Domžalah smo imeli zadnjo nedeljo v našem lepem društvenem domu. V obširnem govoru nam je naš kandidat dr. Krek opisal pomen in namen S. L. S. Soglasno se je njemu in stranki izrekla zaupnica.

g Moravče. Pretečeno nedeljo se je zbralo nad 150 mož pri občnem zboru Kmečke zveze, na katerem je poročal g. kaplan o delovanju politične organizacije. Z veseljem so možje pozdravljali velik uspeh Kmečke zveze, ki je vrgla liberalce iz cestnega odbora in tako pokazala, da je res velikega pomena. Različne prošnje, ki so bile oddane poslani na deželni odbor za izboljšanje

cest, napravo vodovodov in uravnava hlevov, so se še enkrat priporočile našemu poslancu dr. Kreku, ki je obljubil, da jih z vso svojo močjo podpira. — Volivni shod se je vršil po občnem zboru. Poročal je deželni poslanec dr. Janez Krek o uspehih, ki jih je dosegla naša stranka v deželnem in državnem zboru. S svojo znano spretnostjo in finim humorjem je ožigosal liberalce in njihovo delo, ki je zmeraj nasprotno kmetu. Pred volitvami pravijo liberalci, da naši poslanci delajo samo za kmetu in se hudojejo nanje, ob volitvah pa vpijejo, da niso ničesar naredili. Zato se je vsak s pametjo skregal, kdor danes voli liberalca. Z velikim navdušenjem je ljudstvo dalo zaupnico stranki in svojemu poslancu. — Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah se je vršil 28. maja po prvi sv. maši. G. kaplan je poročal o velikem napredku hranilnice, katera edina uživa zaupanje ljudstva. Prometa je imela v pretečenem letu 411.109 K 86 v, in sicer 252.200 K 40 v posojil in 309.348 kron 61 v hranilnih vlog. Rezervni sklad znaša 3907 K 14 v. Zidala si je krasno dvorano »Ljudski dom«, ki je ponos moravške doline. Zidali smo, a ne brez premisleka, kot liberalci svoj »Zadružni dom«, ki jih zdaj tako tepe. Vsi napadi na našo posojilnico nas ne briga, ker se nihče ne zmeni zanje. Zaupanje ljudstva je na naši strani, drugo nas pa ne briga.

g V Nevljah pri Kamniku ustanovilo se je v nedeljo, dne 21. maja Katol. slovensko izobraževalno društvo. Ustanovni shod društva vršil se je v šolski sobi. Šolska soba, dasi zelo prostorna, bila je malone polna mož, žena, fantov in deklet. Mnogo jih je bilo pa še zunaj, ker niso mogli v sobo. Gospod L. Smolnikar je v poljudnih besedah razložil ljudem pomen in korist društva. Sklicatelj shoda je prebral in nekoliko razložil društvena pravila in nato je bilo vpisovanje udov. Pristopilo jih je takoj prvi dan društvu nad 80. Lep začetek. Zadovoljni smo. Dasi se je od nasprotnikov silno delalo zoner ustanovitev društva, vendar je njih trud ostal brezuspešen. Ko se je nehalo z vpisovanjem udov, bil je takoj ustanovni in občni zbor in nato volitev društvenega odbora. Ustanovitev društva dvignila je v župniji precej prahu. Toda kmalu bo boljše. Ko bodo ljudje spoznali, da je namen društva delati za blagor neveljskih župljanov in da občinska »kasa« pri tem ne bo nič trpela, česar se nekateri tako silno boje, tedaj bodo brez dvoma mnogi taki, ki se sedaj z društvom še ne morejo sprijazniti, postali udje društva. Društvo naj se pa s pomočjo božjo krepko razvija in naj rodi mnogo najboljših sadov za neveljsko župnijo! Najsrčnejša hvala gospodu L. Smolnikarju za govor na ustanovnem shodu in mekinjskemu društvenemu moškemu zboru za lepo petje ob tej priliki! — Še nekaj glede državnoborskih volitev. Pri nas so nekateri in med njimi tudi nekateri možje, tako trdno

prepričani, da je gosp. dr. Krek, naš državnoborski kandidat, kriv, da je moka tako draga, da jim tega prepričanja ni mogoče vzeti. Možje, bodite zares možje in nikar ne verjemite takih neumnosti! Volimo dne 13. junija vsi enoglasno gosp. dr. Kreka za našega državnoborskega poslanca! On je bil mož na svojem mestu doslej in bo gotovo tudi v prihodnje.

g Iz Krtine. Na Krtini se bo na binkoštni ponedeljek praznovalo slovesno ustoličenje novih zvonov, ki so nam in okolici začeli peti pred kratkim. Slovesno opravilo bo imel naš deželni poslanec, kamniški g. dekan Ivan Lavrenčič. Če bo vreme ugodno, bi bila ta slovesnost prilika krasnemu izletu za domačine in tujce na Krtino. Zanimivosti jim nudi Krtina dovolj. Poleg par farnih, v gotskem slogu zidanih cerkv, je krtinska najlepša gotska poudružnica na Kranjskem. Tu bodo videli dobro ohranjen tabor, za katerega ozidjem so se domačini branili pred turškimi napadi, videli od Turkov nasekana taborska vrata, ogledali si lepe nove zvonove. Torej na binkoštni ponedeljek le na Krtino, peš ali na kolesu. Vse povabimo k tej slavnosti, da si ogledajo zanimivosti naše cerkve!

g Iz Motnika. Volivni shod dne 21. maja se je krasno obnesel. Par sto mož je z velikim zanimanjem in dobrim umevanjem poslušalo poldrugourni govor našega ljubljenege kandidata dr. Kreka. Ni treba omenjati, da je bila kandidatura dr. Kreka in dr. Korošca z navdušenjem in hvaležnostjo sprejeta. A spomina vredne so štiri resolucije, ki so se na predloge umno mislečih mož na tem shodu sklenile: 1. Kandidatoma, kakor vsej bivši ljudski državnoborski delegaciji z dr. Šusteršičem na čelu se izreka neomejeno zaupanje in odobravanje glede dosedanjega postopanja. 2. Pričujoči volilci ostro obsojajo ravnanje vladnih organov, ki so motniški občini odvrnili vsako državno podporo ob suši v letu 1908. in proti črvi lanske leto s tem, da so napačno poročali, kakor bi ne bilo v tej občini nobene škode. 3. Odločno se protestira proti odredbi deželne vlade, ki dovoljuje živinske sejme v tem okraju le pod pogojem, da občina na lastne stroške po živinozdravniku preskrbi ogled sejmarske živine. 4. Z ozirom na prestalo živinsko kugo se naproša deželni odbor, da kmalu otvori živinozdravniško šolo, kamor bi se pošiljali mladeniči iz vsake občine pridobivati si strokovnega znanja.

g Iz Preske. Dosedaj se je oglasilo nekaj čez 100 romarjev za Trsat in Postojno. Torej jih še manjka najmanj 300. Če se jih oglasi še 300, potem bo romanje zagotovljeno, drugače ne. Povprašujejo vedno pismeno. Na razna pisma ne moremo vsem odgovarjati. Naj bo tem potem povedano. Vožnja semtertje, všteta tudi vstopnina v Postojnsko jamo, je 7 K 80 vin. Vlak bi šel od Medvod v Ljubljano okoli 4. ure v soboto 17. junija. Potem bi se ustavil

v Ljubljani. Oglasili naj bi se romarji vsaj do Binkošti. Prihodnja številka »Domoljuba« prinese naznanilo, ali bo dosti romarjev ali ne. V nedeljo zvečer bi prišli nazaj v Medvode. — Preska, dne 29. maja 1911. Brence.

g Moravče. Prejeli smo naslednji popravek: »Ni res, da ne izkazuje liberalna posojilnica pravega stanja v računskem zaključku, res pa je, da je bilanca pravilna, oblastveno potrjena. Ni res, da je »Zadružni dom« stal veliko več kot stotisoč kron, res pa je, da »Zadružni dom« stane 80 tisoč kron. — Moravče, 22. maja 1911. — Posojilnica in hranilnica v Moravčah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.« — Sedaj ima besedo naš dopisnik!

Dolenjske novice

VOLIVCEM LITIJSKE OBČINE!

Blizu je volitev v občinski odbor. Volivci, od vas je odvisno, kakšen bo občinski odbor. Kajti z novim občinskim volivnim redom vam je dana prilika, da volitve obrnete v svojo korist. Tega se liberalci dobro zavedajo. Prepričani so, da jim je odbila zadnja ura, ako vas ne zbegajo, preslepe in razcepajo v več krajevnih strančič. In ti liberalci, ki so vas prej prezirali skozi desetletja, vas zaničevali, takorekoč od sej odganjali vaše maloštevilne zastopnike, sedaj pred volitvijo obiskujejo in se vam hlinijo misleč, da ste pozabili na pretekla zaničevanja. In ker pri svojem beračenju za glasove nimajo kaj pokazati o svojem delovanju v občinskem zastopu v vašo korist, ubrali so strune liberalcem lastnega obrekovanja. Liberalna stranka se povsod in tudi pri nas poslužuje laži in slepila. Toda volivci, ne dajte se vjeti v hinavske liberalne zanjke. Volkovi so v ovčjih oblačilih, ki okrog vas mešetarijo. Da se o tem prepričate, pokličemo vam v spomin to-le:

1. Liberalci so bili in so še smrtni sovražniki kmeta. V svojih časopisih in govorih so trdili, da je kmet le na pol človek, mu očitali neumnost in vedno še trdijo, da so oni zastopniki samo mestnih koristi in so tudi očitno pokazali, da jim za kmečko ljudstvo ni mar. Liberalci so bili, ki so zahtevali, da se odpre meja tuji živini in mesu ter se tako spodrine domača živinoreja. Našim poslancem pa vedno očitajo, da preveč za kmeta skrbe. In glejte, ti ljudje se vam sedaj predstavljajo kot vaši iskreni prijatelji!

2. Tudi pri nas so liberalci isto pokazali. Zanimarjali so ves čas svoje vlade ljudske koristi. Ozrite se samo na občinske ceste iz Litije v Št. Jurij, iz Brega proti Šmartnem, na cesto na Gradiše itd. Spomnite se na njihovo brezbržnost glede uravnave Potoka in Save, ki je za Breg in flosarje tolikega pomena. Kako malo so se zmenili na

vaše pritožbe glede topilnice, ki je zastropila vso bližnjo litijsko okolico. Kaj pa šola? Namesto da bi se priredilo komaj 40 let staro sedanje šolsko poslopje tako, da bi zadostovalo litijskim potrebam, hoteli so s stavbo nove dragocene šole, ki bo težko breme za vas in vaše naslednike. Samo pri šoli bi vam lahko prihranili 60 tisoč kron. Ne prezrite pa vnebovpijoče krivice liberalcev glede všolanja otrok iz Brega, Zagorice, Gradiša in Gradiških lazov v litijsko šolo na ljubo maloštevilnim bogatejšim in gosposkim rodbinam, ker bi sicer ne imeli zadosti otrok za štirirazrednico. Ozirali se niso na Vaše ugovore, niti na nevarnejšo in daljšo pot, katero bodo morali vaši otroci dan za dnem prehoditi. Da bi pa poleg tega bilo breme liberalne vlade nad vami še bolj občutno, se niso ozirali pri oddaji šolske stavbe na domače obrtnike in so s tem preprečili, da bi ostal vaš denar v vašem kraju. Vprašamo vas, ali so to vaši prijatelji ali se tako skrbijo in gospodarijo za ljudsko korist?

3. »Mi smo za kmeta!« Tako govore in se vam dobrikajo. Toda, kaj so pa storili liberalci za povzdigo živinoreje in za kmetijski pouk ljudstva? Resnično, ko bi ne bilo »Kmečke zveze«, bi skoro ne imeli plemenite živine, ne imeli bi kmetijskega tečaja, živinskega premovanja, ne bi se toliko storilo za umetno gnojenje, zboljšanje hlevov itd. Kmetijska podružnica pa, ki je v liberalnih rokah, spi in počiva. Ali so torej ti zaspanci sposobni in dobri za vaše občinske odbornike?

4. Liberalci tudi za splošno izobrazlo niso skrbeli. V svoja liberalna društva zbirajo prezirljivo gospodo, češ, kmet naj ostane neveden. Sicer delajo v tem slučaju prav, ker njihova društva itak niso na pravi poti in ne nudijo primerne in »čedne« izobrazbe. Toda to jim je škodi v zlo, da poleg tega nastopajo nasilno in surovo proti našim društvom in družbam, ki hočejo dati ljudstvu prave in potrebne izobrazbe. Vaše poštene fante in dekleta pa zmerjajo, ometavajo s peskom in zasramujejo. In ti ljudje si upajo sedaj še pr sjačiti za vaše glasove!

5. Volivci! Liberalci sploh so ne samo nasprotni kmetskim koristim, temveč tudi veri in cerkvi. Da je temu tako, kažejo njihovi časniki in njihovo življenje. In še hujši kakor liberalci drugih narodov so naši slovenski liberalci katerim zvesto slede tudi naši litijski. Njihova edina vsakdanja dušna hrana je »Jutro«, »Slovenski Narod« in »Slovenski Dom«, katerih pohujšljiva in ostudna pisava vzbuja grozo pri vsakem poštem človeku. Iz teh listov so se naučili tudi naši liberalci umazane gonje proti knezoškofu in duhovščini. Kdo bi se ne zgražal nad nedostojnostjo, s katero so sprejeli našega preblagega knezoškofa ob njegovem prihodu v Litijo, kakor tudi nad podlimi dopisi, v katerih so jih napadali? Svoje protiversko in proticerkveno mišljenje pa kažejo po večini z doslednim

zanemarjenjem krščanskih dolžnosti. Vprašamo ali bodo ljudje, ki nočejo poznati dolžnosti nasproti Bogu in cerkvi spolnovali svoje dolžnosti kot odborniki nasproti vam? Ali ni poleg tega sveta dolžnost vseh res krščanskih mož voliti v zastope samo take moze, kateri spoštujejo njihovo versko in cerkveno prepričanje ter tako tudi žive?

6. Končno ne prezirimo še tega: Občinski odbor bo mogel uspešno delovati v vašo korist le tedaj, če ga bo podpiral tudi deželni odbor. V sedanjih razmerah pa je Slovenska Ljudska Stranka, ki ima večino in moč, sklenila, da ne bo vpoštevala nobenih prošelj liberalcev, dokler ne opuste svoje surovosti in umazanosti po svojih listih in govorih. Ali naj torej volimo sedaj še liberalce v odbor, ki so velika ničla v deželi in po celem svetu? Vsak naš najmanjši kmet ima pri višjih zastopih več moči in vpliva kot najbogatejši liberalci!

Taki so torej liberalci! Nasprotniki kmeta, ki zanemarjajo ljudske koristi in gospodarski napredek, zadovoljni, da se le njim dobro godi. Napredek vidijo in kažejo samo v protiverski gonji in življenju, obrekovanju in lažeh. — Tlačanili so vas skozi desetletja in vam obračali hrbet, dokler so imeli odločilno moč, sedaj pri volitvi pa imate vi moč, zato jim obrnite hrbet ter volite zasopnike, ki jih je pripravljavalite zastopnike, ki jih je pripravljavalvoru z volivci in »Kmečko zvezo«. To so možje, domačini, iz preprostih kmečkih hiš brez fraka in čilindra, ki čutijo, mislijo in teže z vami. Iz vas so, za vas bodo!

Volivci, pojdimo neustrašeno v boj proti propalemu liberalizmu v svojo lastno korist in držimo se sledečih desetih volivnih zapovedi:

1. Volimo vse na posebnem listku priporočene odbornike. Kdor črta le enega, pomaga liberalcem k zmagi.

2. Davkoplačevalci volijo v dveh razredih drugi samo v tretjem. Kdor bi ne dobil izkaznic in glasovnic, naj se takoj zglašijo pri »Kmečki zvezi« v Šmartnem.

3. Pazite, da napišete odbornike in namestnike natančno na pravi listek. Kdor ne piše jasno, naj da našim zanesljivim ljudem spisati.

4. Na željo volivca se spišejo odborniki tudi pri »Kmečki zvezi«, na dan volitve pa v Litiji v društveni sobi in Kamničarjevi gostilni.

5. Pridite na dan volitve o pravem času na volišče.

6. Ogibajte se sladkih in nasilnih liberalnih agitatorjev. Ne kažite in ne dajte iz rok nikomur izkaznic in glasovnic, da vam jih ne pokvarijo ali vzamejo.

7. Agitirajte od volivca do volivca takoj, da liberalci ne preslepe vaših sosedov.

8. Pooblastil ne izročajte nezanesljivim ljudem, da jih ne bodo za liberalce porabili.

9. Naj ne bo nobenega izdajalca kmečke in krščanske misli.

Vse nepravilnosti in nasilstva od strani liberalcev naznanite »Kmečki zvezci«.

Z Bogom za ljudstvo!

Volivni odbor.

d **Št. Rupert.** V nedeljo, 28. maja, prišel je tudi k nam sitni Dolfe Ribnikar ponujat svojo kandidaturo. Volivni shod se je vršil na Fredlihovem dvorišču. Otvoril ga je znani ubegli načelnik Orlov, Prahov Andrejec, s sledečimi besedami: Tukaj je gospod državni poslanec Rudolf Ribnikar iz Ljubljane. Temu je sledil smeh navzočih, ker vemo, da je Dolfe sedaj še samo placrešpehtar in da državni poslanec nikdar ne bode. Ribnikarjev govor je bil večkrat prekinjen od viharne ugovarjanja naših somišljenikov, ki so imeli večino. Ko je opoldne zazvonilo, silili so ga, naj moli, toda Dolfe je le debelo gledal, ker je moliti najbrže že pozabil. Pa vsaj še križa ne zna narediti. Za Ribnikarjem se je oglasil Smrekar Žane iz Mokronoga. Vezal je etrobe, da je bilo joj! — Ljudstvo izpregledava in skrbeli bomo, da bode za liberalce 13. junija res toča, kakor jo kaže liberalna pratika. Naš poslanec bode Janez Hladnik, župnik na Trebelnem, Dolfe naj pa še zanaprej ljubljanske branjeve nadzira.

d **Iz Krškega.** Minulo leto nismo imeli nič vina. Letošnji nasad na trtah je bil zelo obilen in imeli smo upanje na veselo in bogato trgatve. V četrtek, 18. maja, nam pa je neusmiljena toča pokončala z malo izjemo večino vinogradov in to v naši in sosedni leskovski fari. Prišel je naš deželni poslanec župnik Hladnik, da si ogleda to nesrečo. Z njim je bil tudi novi voditelj našega okrajnega glavarstva, zastopal je obično odbornik, pridružila sta se tudi župnika iz Leskovca in Krškega. Gospodje so se prepričali o grozni nesreči, katera nas je zadela. Od krške fare je ostala samo Trška gora nepoškodovana, še huje je trpela obširna leskovska fara, kjer je poleg uničenih vinogradov tudi ~~stru pokončana~~, da večinoma strni kose ~~in drobo~~ koruzo sejejo. Hvaležni smo zlasti deželnemu poslancu župniku Hladniku, da se je potrudil k nam, se prepričal o naši nesreči, žalosti in revščini, in ga prosimo, da zastavi ves svoj vpliv za izdatno in hitro pomoč. Hvaležni mu bomo in v znak hvaležnosti ga tudi volili za državnega poslanca. — Kaj bomo z Ribnikarjem! Po njegovem mnenju so kmetje krivi sedanje draginje, on naši državi ne bi dovolil niti enega kanona, več z drugimi besedami: Avstrija naj se ne oborožuje, sovražnik, zlasti Lah, pa bodi pripravljen, oni Lah, ki komaj čaka, da nam ugrabi Jadransko morje, Trst, Reko, Pulj, Gorico, in kaj bi bila potem Avstrija? Ni čudo, saj je Ribnikar učene one šole, v kateri sta učitelja in voditelja doktorja Tavčar in Triller. Prvi je rekel v deželnem zobru: »Med cesarsko hišo in slovenskim narodom

je globoko brezno«. Triller pa: »Proč od Dunaja!« Mi bomo pa 13. junija rekli: Ribnikar proč, naš državni poslanec je Janez Hladnik, župnik na Trebelnem, ki je že sedaj naš deželni poslanec.

d **Iz Tržišča.** Na binkoštni ponedeljek praznuje naše Katol. slovensko izobraževalno društvo obletnico ustanovitve. V ta namen priredi igro »Sv. Germana« in burko »Krčmar pri zvitem rogu« s petjem. Vstopnina 40 vin., društveniki polovico. Vsi prijatelji dobro došli. — Odbor.

d **Radeče pri Zidanem mostu.** Kmečka knjižnica v Radečah priredi na Binkoštno nedeljo ob pol štirih popoldne v »Narodnem domu« velezbavni burki »Trije tički« in »Ne kliči vraga!« Prijatelji neprisiljene zabave in smeha dobro došli! — Kmečka zveza za sodni okraj Radeče bo imela na Binkoštni ponedeljek po prvi sv. maši ob 7. zjutraj v prostorih »Narodnega doma« v Radečah volivni shod. Govoril bo kandidat komerc. svetnik gosp. Franc Povše. Na shodu se bo razpravljalo o nekaterih važnih gospodarskih vprašanjih, ki se posebno tičejo radeškega sodnega okraja; zato naj se tega shoda naši somišljeniki in vsi, ki so za pametno in trezno delo v pozdigo našega okraja, kar najmnogoštevilneje udeležijo. Možje, pokažimo z obilno udeležbo, kako spoštujemo našega zaslužnega zastopnika!

d **Iz velikolaškega okraja.** V sedanjih volivni borbi je vstal pri nas nov prerok in se je dal oklicati za »neodvisnega kandidata«. Z mešetarsko zgovornostjo se ponuja in priporoča na ameriški način zdravila za razne gospodarske bolezni. On edini je tisti, ki pozna vse bolečine kmetov, on edini je sposoben odpraviti vsa bremena, ki terejo kmeta. Kaj stranke, kaj poslanci! To vse skupaj ni nič! Ti nič ne morejo! Ne dosežejo ničesar. On sam bo vse storil in izvršil. Lastna hvala, pa veste, kako malo je vredna. Znan pregovor pravi: Kdor vredno govori, on veliko vé ali pa veliko laže. Ta »neodvisni kandidat« Pucelj silno veliko govori, laži njegove so pa veliko večje kakor pa njegova vednost. Laže v oklicu, laže na shodih! Glejte! 1. Laže, ko govori in piše, da je »neodvisen« kandidat. Resnica je, da kandidira v dogovoru z liberalno stranko, katere očitni kandidat Višnikar naj bi odjedal glasove S. L. S. po ribniškem okraju, Pucelj pa po velikolaškem. — 2. Laž je, da so ga postavili za kandidata kmetje. Nikjer niso zborovali kmetje, da bi ga oklicali za kandidata. Sam se je pustil oklicati. Po Velikih Laščah sta dva falirana študenta, Lenčkov Johan in Matijetov Lojz pobirala podpise zanj in kdor se ni hotel sam podpisati, sta ga pa podpisala sama. Po Dobropoljah je pa to delal Faton, ki je vse kaj drugega kakor kmet, ki še samega sebe preživljati ne more in živi samo od Stihove milosti. To so tisti »kmetje«, ki so Puclja za kandidata naredili! In na shodu v Laščah, kjer je Pucelj nastopil,

so poleg naših kmetov okrog Puclja sedeli in stali tisti kmetje, ki sedijo po kancelijah, šoli in trgovinah in ki kmeta samo takrat poznajo, kadar ga oskubijo. — 3. Laž je, da so naši poslanci krivi, da nimamo še dveletne vojaške službe. Laž je, da so naši poslanci krivi, da imamo topove in ladje. — 4. Laž je, da so naši poslanci vpeljali »ogledne liste« itd., je še cela vrsta laži, s katerimi farba Pucelj nevedne ljudi. Ali ni to hinavščina, ko se dela tako vnetega kmečkega prijatelja, hinavščina, ko razkazuje svojo veliko pobožnost in udanost Cerkvi, ko govori o konkurencah pri posojilništvu itd. Liberalci je bil Pucelj od nekdaj, gibal se je vedno v liberalnih krogih, pri vseh volitvah je volil liberalno, torej za stranko, ki ni prav nič prijazna Cerkvi. In njegova ljubezen za kmeta! Ljubezen ne zadoštuje samo, treba je delati. Pucelj nihče ne odreka zaslug za kmetški stan. Naj jih ima! Res je, dostikrat je prišel v dotiko s kmetškim stanom, zlasti takrat, ko je stikal po sejmi in hlevih za kravicami, ki jih je potreboval za svojo mesnico. A ko je naša stranka in v okraju zlasti njen kandidat Jaklič budil kmeta in mu kazal pota, po katerih se reži iz krempljev oderuhov, kako si izboljša gospodarstvo, se je pa »neodvisni kmet« Pucelj gibal v družbi veselih gospodičen in zabavnih gospodov po izletih in gostilnah ter tulil s tolpo vred, ko je hrumela čez naše zadruge in posojilnice. In ko so bile posojilnice brez njegovega sodelovanja ustanovljene, je prišel v posojilnice, da bi imel kaj koristi od njih. Ker se mu pa špekulacija ni obnesla, je sedaj hud na vse posojilnice, in z njim soglašajo vsi tisti, katere opominjajo posojilnice za obresti, dolgove itd. in pa kateri po posojilnicah ničesar ne dobe. To je tista družba »neodvisnih kmetov«, ki bodo ozdravili vse kmetške rane. — Za njegovo vernost je posebno značilno, ko v oklicu in na shodih pripoveduje, kako je pobožen, kako spoštuje duhovščino. Ali se čuti kaj krivega? Ne, pa saj »neodvisnega« Puclja in njegovo pobožnost itak poznajo velikolaški farani in s svojim nastopom pa skrbi, da izve o njem tudi širni svet. Kmetških glasov »neodvisni kandidat« Pucelj dobil ne bo, pač pa glasove liberalnih uradnikov, ki so hudi, ker jim naši poslanci nočejo več biti uslužni, liberalnih gostilničarjev in trgovcev, dalje tistih špekulantov, katerim posojilnice nekoliko ostrejšje stopajo na prste in pa — barab, katerih se povsod nekaj dobi. In vse te glasove je dobil vselej liberalni kandidat. Na dan volitve bo velikolaški okraj pokazal, da stoji ogromna večina prebivalstva v taboru S. L. S. Le veselo v boj!

d **Shodi v volilnem okraju Ribnica — Velike Lašče — Žužemberk** itd. Doslej so bili shodi v Velikih Laščah, Dobropoljah, Hinjah, Žužemberku, Strugah, na Robu, v Ponikvah, na Gori in v Loškem potoku. Kandidat S. L. S. je

na vseh shodih poročal o deželnem in državnem zboru. Na nekaterih shodih so bili tudi drugi poslanci iz deželnega zbora gg. Vehovec, dr. Pegan in Bartol. Oglašali so se tudi drugi govorniki. Po vseh teh krajih bo imel kandidat S. L. S. veliko večino. Pred štirimi leti je imel naš kandidat skoraj 5000 glasov, nasprotni pa 700. Tako razmerje bo tudi sedaj, naj se mesar Pucelj še tako vsiljuje in naj uradniki še tako priporočajo svojega penzioniranega tovariša Višnikarja.

d Iz metliške okolice. Dne 18. maja se je pri nas toča usipala med dežjem, debela kot orehi. Vasi Drašiči, Vidošiči in Radovica so grozno prizadete. Vinogradi so uničeni. Strm kosijo. Prizadeti prosijo pomoči. — Grozna nesreča se je zgodila ravno ta dan ponoči v Metliki pri Malešiču. Domača dekla je šla plin ugaševat ob dveh popolnoči in si je z lučjo svetila. Ko je zraven aparata prišla, jo je z groznim pokom pet metrov na stran vrglo. Obleka je na njej vsa zgorela. Reva vsa ožgana je tri dni velike bolečine trpela in v ponedeljek ob 2. uri popoldne umrla v velikih bolečinah. Bog ji daj večno luč, a staršem naše sožalje! — Ceste se pridno gradijo v Drašičih in Vidošičih; v Metliki bo kmalu gotova. Da bi le še železnico kmalu začeli graditi, potem se bodo izpolnile naše želje. To se vidi, da se naši poslanci zanimajo za težnje kmečkega stanu. Koliko prošenj je bilo prej za te stvari, a so bila gluha ušesa. Zdaj pa, ko je gospodarstvo v rokah S. L. S., pa se vidi napredek dežele.

d Leskovec pri Krškem. Dne 13. junija bomo volili za poslanca gosp. Janeza Hladnika, župnika v Trebelnem. In po pravici: On je že v polni meri pokazal, da ima srce za nas. Veliko škodo nam je nedavno napravila toča, ki ima v leskovski fari svoje mlade in jih pride vsako leto najmanj enkrat obiskat. In kaj je storil naš kandidat? Prišel je sam se prepričati o škodi, da pomaga, kolikor mogoče. In uspeh? Deželni odbor bo dal za letos zastoj galico in žveplo za po toči poškodovane vinograde, da se reši vsaj to, kar se sploh da rešiti. In to je zasluga v prvi vrsti našega kandidata. Z veseljem mu zapupamo svoje glasove.

d Volilni shod pri Sv. Heleni je imel dr. Krek 28. maja. Zbrani volilci so njegovim izvajanjem pritrjevali in njegovo kandidaturo soglasno sprejeli. Sprejele so se tudi sledeče resolucije: 1. Deželni odbor se naproša, da ukrene vse potrebno, da preideta mostova v Dolu-Beričevu in v Št. Jakobu čim najpreje v deželno oskrbo. 2. Deželni odbor se naproša, da se priklopi občina Dolsko k okrajnemu glavarstvu Ljubljana okolica in okr. sodniji Ljubljana. 3. Dela naj se na to, da se dovolijo četrti semnji v Senožetih in kar najpreje ustanovi tamkaj enorazrednica.

d Struge. Zadnjo nedeljo smo imeli dobro obiskani volilni shod, ki ga je bil sklical naš dični gosp. poslanec

Jaklič. Shod se je vršil v šoli po sveti maši in je trajal skoro celo uro; udeležili so se ga malodane vsi moške in fantje iz naše župnije, pa tudi sosedne občine so bile zastopane. Govor g. poslanca je bil vsem navzočim iz srca vzet. Penzionirani sodnik Višnikar, tisti Višnikar, ki je zadnjič tako rohnel v deželnem zboru, da je kmet kriv draginje; no, ta si je lahko svest, da sijajno propade. Upamo, da se pač ne bode nikjer našel kmet, ki bi ga volil. Drugi kandidat pa je mesar Pucelj iz Velikih Lašč. Ta se pa izdaja za neodvisnega kmeta, medtem ko je pristen liberalec; tudi ta se bode sijajno blamiral. — Prepričani smo, da pri nas ne bo nikogar, ki bi oddal svoj glas kakemu nasprotniku in s tem sramotil naše dobro ime, ker bili smo in bomo tudi v prihodnje vedno zvesti pristaši Slovenske Ljudske Stranke. — Gosp. poslanec se je obljubil zavzeti, da dobimo prepotrebni poštni urad, kar bi že davno moralo biti. Ali ni naravnost škandal, da ima deset vasi en sam poštni nabiralnik, ko morajo sosedne občine skoro v vsaki vasi svoj nabiralnik. Občinski odbor se mora zavzeti za to, g. poslanec nam bode šel rad na roko. 13. junija pa pokažimo vsi kot en mož, da smo in ostanemo zvesti pristaši Slov. Ljudske Stranke!

Metlika, 29. maja. Včerajšnji shod pri Treh farah je bil sijajna manifestacija Belekrajine za S. L. S. **Ljudstva navzočega dva tisoč.** Dr. Šusteršič navdušeno sprejet, ravnatoko soglasno kandidatura prof. Jarca. Poročilo sledi.

Notranjske novice

n Iz Vipavske doline. Shod pri Sv. Hieronimu na Nanosu bo binkoštni ponedeljek ob 10. uri dopoldne. Vsi častilci sv. Hieronima iz Vipave, Pivke in sosednih krajev ste vljudno povabljeni, da se udeležite te cerkvene slovesnosti in ste naprošeni, da z milimi darovi pomagate, da se starodavna ter zapuščena cerkev popravi; saj se nanjo ozirajo tudi mornarji z našega Jadranskega morja!

n Hotedršica. Na binkoštni ponedeljek, t. j. 6. junija priredi naša Marijina družba igro »Najdena hči«. Ker je čisti dobiček namenjen za kip sv. družine v domači župni cerkvi, se prosí obilne udeležbe; vstopnina je zelo nizka, igra je lepa, zato pa vsi na binkoštni ponedeljek popoldne v društvene prostore! — Abstinenci odsek ali družbo treznosti namerava ustanoviti naše Katoliško izobraževalno društvo. Kdor ima resno voljo, bojevati se s kraljem alkoholom, naj pristopi, ne bo mu žal!

n V Podragi priredi Izobraževalno društvo na binkoštno nedeljo ob pol 4. uri popoldne na dvorišču župnišča veselico z igrami in petjem. Vrli Vi-

pavci, pridite ta dan v obilnem ševilu v Podrago!

n Iz Spodnje Idrije. Blizajajoče se volitve za državni zbor so zmešale socialnim demokratom glavo in pamet. Ne vedo, kaj delajo in ne, kaj govorijo. Nedeljo za nedeljo in vsak praznik romajo po Kanomlju in po vsej okolici s sladkimi pozdravi in še lepšimi obljubami. Tudi prerokovati znajo, še bolj pa lagati in tajiti. Vse moči so napeli za svojega trebušnika — Kristana. Dobro so mu že postlali in ga zredili z vsakdanjim mesom, toda radi bi mu še boljše bodočnost na tej zemlji pridobili, ker za nebesa ne mara. Za poslanca bi ga še radi imeli, sam bi bil pa še rajši. Zato jih pa pošilja svoje rednike ne samo med delavce, ampak celo med kmete, ker bi se rad pasel še na kmečkem futru, hočemo reči, na kmečkem mesu. In tako ti redniki Kristanovi vabijo po cestah, po gostinjah, po hišah, pri delavcih in pri kmetih, kakor na ženitnino, da bi ja gotovo vsak volil socialnega demokrata, ne delavca, ampak gospoda derehtarja Antona Kristana. Toda iz te moke ne bo kruha in iz teh oklicev ne bo poroke. Se bo podrl, ker je preveč zadržkov! Zato pa, pošten krščanski človek, naj bo kmet ali delavec ne bo volil Kristana, ampak našega krščanskega, delavnega moža: Jožefa Gostinčarja, ki naredi tudi, kar obljubi! Gostinčar je naš in on bo zmagal! Njega volimo!

n Socialno-demokratski volilni shod na Dobrovi pri Ljubljani, dne 25. maja 1911. Kdo bi si mislil, da bodo socialni demokratje tudi v naši mirni dolinici poizkusili svojo srečo! Prišli so štirje sodrugi na praznik Vnebohoda, navsezgodaj, že ob sedmi uri zjutraj, da nihče izmed gg. duhovnikov ne bi mogel hližo. Agitirali so, vabili so ljudi in ljudje — dobrovski volilci — so se odzvali temu vabilu. Do 300 ljudi se je pri »Grogcu« nabralo, seveda ne socialnih demokratov, ampak zvestih pristašev S. L. S. Pa tudi gospodov ni manjkalo. Na shodu smo ozazili č. gg. dr. Jakoba Kotnika in dr. Gvido Ranta. Sodrug Kocmur nam je razlagal srčne bolečine socialne demokracije, apeliral je na zdrav ljudski razum, da naj volijo dne 13. junija po svoji pameti. Volilci so se izrekli, da bodo po pameti volili. Burno pozdravljen je prosil za besedo frančiškan dr. Gvido Rant. Med nepristanim odobravanjem je pokazal grehe in hinavščino socialne demokracije in jo zagotovil, da naj pri bodočih volitvah Anton Kristan ne računa na glase volilcev dobrovske župnije, kar so pričujoči z nepopisnim navdušenjem sprejeli na znanje. Z »živio«-klici na našega poslanca dr. Šusteršiča so se volilci mirno razšli, sociji so pa še nadalje mirno premišljevali — svojo blamažo. Tako se je vršil impozantni shod S. L. S. pod predsedstvom socialnih demokratov pri nas na Dobrovi. Pa naj še kdo trdi, da se na svetu ne gode čudeži!

n Col. 4. junija, na binkoštno nedeljo priredi tukajšnji telovadni odsek Orel v zvezi z Bogomilo igro »Domen«, ki jo je priredil naš domačin iur. gosp. Ivo Česnik. Ta dan torej vsi po popoldanski službi božji, t. j. ob 3. uri popoldne v društvo, da se razveselite in poživite s prijetno zabavo. Vabijo se tudi somišljeniki iz sosednjih župnij. Na svidenje!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov smo morali odložiti, ker se je nabralo tako ogromno gradivo, da je prostora zmanjkalo. Prosimo dopisnike, da se sedaj ob volitvah kratko izražajo, ker sicer je nemogoče vsem ustreči.

Za kratek čas

Rešitev ugank ali zastavic.

Rešitev skakalnice.

1. Kdor svojih želj ne premaguje, Sam sebi smrtno sul'co kuje.
2. Mladine najlepša lepota je ta: Nedolžnost, ponižnost pa žlahtnost srca. (Zložil A. M. Slomšek.)

Rešitev skakalnice.

Starim, mladim klepljem koso,
Z koč vposlopja se valim
V svilo skrite, z revo bosu.
Protí večnosti podim.

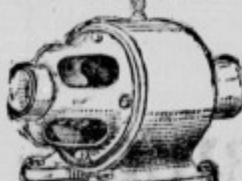
(Zložil M. Kastelic: „Muha“.)

Saxigen

idealno odvajalno sredstvo

v obliki sadežnih tablet, zanesljivo milga učinka, izvorna škatlja (20 kosov) K 1-30. Dobivajo se v lekarnah ali pri glavni zalogi C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 2. 2977

Brigitenavska elektrotehn. tovarna
Dunaj XX, Winterg. 18-21.
Telefon K 14.594.

Dinami in elektromotorji.
Priznana soliden izdelek.
Vzorni stroji v obratu
v razstavi za stroje v
c.k. obrtno pospeševalnem
uradu, Dunaj IX,
Severingasse 9. 1178

Perutnina! Rak! Maslo!

se pošilja povsod franco po povzetju: 1. 1911 mlada perutnina, se jamči da pride vse živo, 6 do 8 debel. veliki kokoši za peč ali 4-5 vel. debel. rac ali 1 vel. debela gos z raco K 7-; rak! se jamči, da pride živo: 50 - 100 namiznih rakov K 6 50, 60 - 70 vel. rakov K 8 50; 40 - 50 najboljših rakov K 10 50; kravje mleko - naravno maslo 5 kg zaboj K 10 -; malinovec 4 literska škatlja K 4 70, 1739
B. Margules, Buczacz.

Milijon

lahko dosežete z rešitvijo naših odlik. Iznajdit. problemov po mednarodni trg. družbi za patent. novosti, ki jih pošilje vsem zastoj
C. Kröggel & Co. Köln am Rhein. 1729

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 24. maja: 15, 24, 9, 13, 77.

Dunaj, 27. maja: 34, 58, 49, 31, 16.

Gradec, 27. maja: 63, 85, 32, 31, 5.

Priporočamo novo trgovino z manufakturnim blagom.

Jesih & Windischer

LJUBLJANA, Stari trg šte. 1 (prej bazar)
postaja električne železnice. 1210 (89)

Poslovodja

se išče za kovaško obrt, ki bi bil zmožen voditi obrt. Ponudbe naj se pošiljajo na upravn. „Domoljuba“ pod šifro „500“.

Inženir-Akademija Wismar a. d. Ostsee
politehnika za stavbe, stroje in elektro-inženirje
ter arhitekto; tehnika za želez. beton in izobrazbo.

Zajamčeno pristno najboljšo francosko ali takozvano japonsko semensko ajdo

popolnoma sveže in čisto blago
oddaja Viljem STEINHERZ, Ljubljana, Mathia-nova hiša, Dunajska cesta. (1746)

Ženske odpovedujejo

staremu pralnemu načinu z mencanjem in drgnjenjem in jemlje samo idealno pralno sredstvo z ogljikovo kislino
„Vzemi me s seboj“
(„Nimm mich mit“)
Pol ure kuhanja bleščeče belo perilo. Resnično edino pralno sredstvo, s katerim se lahko opere brez vsakega drugega dodatka, ker obsega najboljšo milo. Zavitek za 40 vin. zadostuje za 60 litrov vode. Dobiva se povsod.

CEH & BLITZ, Dunaj XX/2, Dresdnerstr. 82.

V zalogi: B. Čvančara, drogerija „Adrija“; Viktor Schiffer, Mostni trg 20; J. Krivice; Michael Kastner; Berjak & Sober; B. Sevar v Ljubljani; Rudolf Ruter na Vrhniki; J. Mur-nika nab.; Edvard Hajek, Kamnik; L. Kotnik, Siska; Anton Dietrich, Postojna.

JOSIP JANKO

urar v Kamniku

priporoča veliko zalogi žepnih in stenskih ur, budil-nic, verižic, prsta-nov, uhanov, bro-žev, kakor tudi vsakovrstnih očal po zelo nizki ceni. Razposiljanje bla-ga na vse kraje sveta. Ceniki na razpolago. 99
Narav. nakup. Ustanovlj. 1870.

Vse obstoj. v kakovosti in iz-borni izvršitvi strela

nedosežne lovske puške

kot: samokrese, streljivo in predmete za lovce po brez konkurenčnih nizkih cenah dobavlja tovarna lovskih pušk: ANTON SODIA, Borovlje (Koroško). Vse vrste popravila točno in po-ceni. Ceniki zastoj. Dolgo jam-stvo. 1683

Dekla

starejša oseba, strogo poštena, krepka in pridna, ki zna peči kruh in kuhati ter oskrbovati prašiče, se sprejme ta-kaj. Plača K 18- mesečno.

OSKRBNISTVO graščine HMELJNIK
p. Novomesto. 1673

! Ceni fotograf. aparati !

Kompletni fotograf.-aparati dajo zajamčeno dobre slike, s plošč. papirjem, kemikalijami in podkom. velikost slik 6 x 9 cm K 1-10, 9 x 12 cm K 3-30, 5-70, 9-70 sd. (poština posebej).

Natančne krasne kamere in dvojni anastigmati nedosežni in poceni!

Rabljeni aparati in objektiv zma-nih trdk zelo poceni! Glavni ra-niki obsegajoči 130 strani zastonj, ravno tako priložnostni ceniki.

1395
Elfr. Birnbaum tovarna foto-graf-apatov Hirschberg 326, Cesko.

Trgovina železnine

Štefan Nagy

Ljubljana, Vodnikov trg 5

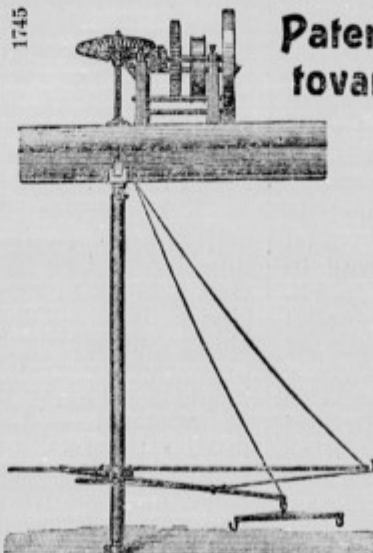
priporoča svojo veliko in bogato zalogo
železa, železnine, štedilnikov, vseh vrst delov za vod-njake, nagrobnih križev pristno pozlačenih.

Portland-cementa, poljskega mavca, štukatur, žične mreže in mnogo drugega.

1733

Paten-tovani

gepelj

št. 42597 in sicer boljši kot ga predstavlja ta slika, s 3-kratno pre-stavo tako, da se jermen da na tri kraje, oziroma se mu da hitrost, kakor kdo želi, ali pa napravi drog (štango) na 2 ali 3 metre, kakor ima kdo prostor. Goni ga lahko samo 1 konj. —

Kdor želi gepelj kupiti, naj se obrne pismeno na podpisanega iz-najditelja ali si naj ga pa ogleda osebno v tovarni

G. TÖNNIES v LJUBLJANI
ki iste izdeluje.

Klemen Prefnar
Kupljenik p. Boh. Bela.

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Feller-jev fluid s znakom „Elsafluid“. Dvanajstletnica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

Ne stane prav nič!

Zastoj raspoložljam povsod vzorce suknenege blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perilsnega blaga, modnega barhanta, platnenega blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domado vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih.

KARL WORSCHKE, Maribor ob Dravi
Herrongasse 10. 1437

V Ameriko in Kanado

zlozna, cena in varna

vožnja **Cunard Line**

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonia 6./6., Pannonia 20./6., Carpathia 4./7. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 10./6., 8./7., 29./7., 19./8., 9./9., 7./10. 1911., Mauretania 3./6., 24./6., 22./7., 12./8., 2./9., 23./9. 1911.

Pojasnili in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-York III. razred K 170— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

Izvir zdravja so brezalkoholne šumeče limonade

ki se napravijo z

Maršnerjevimi šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citron, jagod, črečeni, dišečih jagod, ki se prodajajo kot pastile po 2 in 4 vinarje v patent. vrečah po 2 in 5 vin.

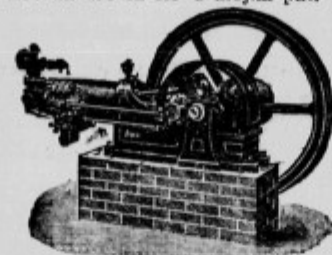

Vsakoletna poraba 80 milijonov kosov

Edina izdelovalnica: 1164

Prva češka akcijska družba za orient. sladorne in čokoladne izdelke. Kralj. Vinogradi prej A. MARŠNER. Zaloga: Dunaj, XI., Theobaldgasse 4.

1 do 2 vinarja obratnih stroškov za uro in HP z mojim pat.

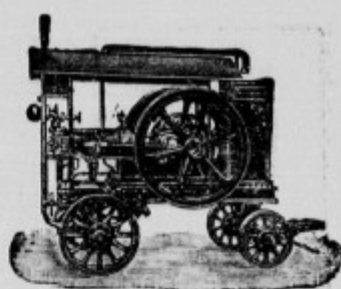
motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje
od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev

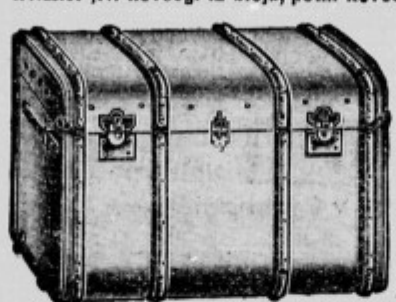
I. WARCHALOWSKI

Dunaj III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

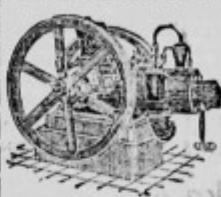
3320

Zelazni kovčegi, zgalinski kovčegi, kovčegi za čevlje in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe s pripravo za sifon, potrošnice ali brez nje.

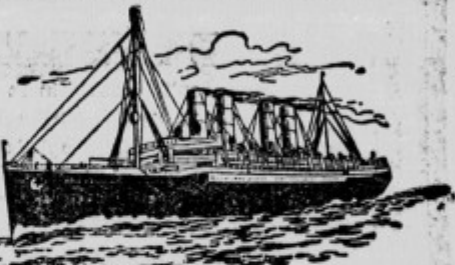
Jos. Winkler's sin spec. za kovčege Dunaj I., Himmelpfortg. 7. Telefon 8207 Ilustr. ceniki zastoj in franko. Reprezentan! Zakonite zajemane točna poštežba.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co. tovarna za motorje DUNAJ-KIXE, Hellingstrasse 63 je.

Najcenejša in najhitrejša vožnja

V Ameriko

Je s cesarskimi brzoparniki

Kronprinzessin Ceciläa
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
460 „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVCAR, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tislerjevi gostilni.

Imateli

kedaj tako ugodno priliko? Kje še, kot pri meni, dobite 40 metr. sortiranih ostan- kov med istimi:

Delen zelo moderni vzorci za damske obleke in bluze. Ang. c. fir okusni vzorci za srajce, bluze itd. Kanafas živahne barve za postelne prevleke. Oksford za moške srajce za vsakdanjo vporabo, zelo močan. Platno belo izborno kakovost. Pepita bi. go za obleke in bluze. Modrikast blago za kuhinjske predpasnike in obleke za doma; za samo

17-K?

Vsi ostanki popolnoma brez napake in zajamčeno pristno barvni. Dolgost ostan- kov 3—10 metrov. Nikar tiziko. Naročite takoj! Dalje 40 metr. finega p atna za životno in posteljno perilo za K 19-50. Rjube brez silva, zajamčeno platno, nedosežna dobra kakovost 160 cm široke, 270 cm dolge, komad K 2-65. Najmanj se odda 6 kosov. Razpošilja se po povzetju!

Thalnica Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Češko).

Serravallo^{vo} železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročja slast do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Žene in dekleta

kadar bodete kupovale

blago za lepe obleke, rute, kakor tudi drugo blago

oglasite se zagotovo kadar pridete v Ljubljano v gvanthi trgovini

R. MIKLAVIC

Stritarjeve (Sultalske) ulice 5

504 tam najdete zelo veliko izber blaga vsake vrste, poštene ugodne cene ter prijazno in zanesljivo dobro postrežbo.

Priznano dobro blago

za moške in ženske obleke

sukno, platno in drugo manufakturno blago se

2706 kupi najceneje 26

„Pri Gorenjki“

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Ostanki po znižanih cenah.

